

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 25 (1064) 1970 BIRŽELIO - JUNE 18

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

941 DUNDAS ST. WEST, TORONTO 3, ONTARIO, CANADA • Tel. 368-6813

Ašaros ir faktai

Kasmet prisimename sibirinius trėmimus, kurie taip skaudžiai palietė visas tris baltiečių tautas. Masiniai trėmimai prasidėjo 1941 m. birželio viduryje, o mažesniais kiekiais truko bene ištisą dešimtmetį. Palengvėjimas atėjo tik 1953 m. mirus Stalinui. Kokios ten buvo gyvenimo sąlygos, atskleidė išlikę reti liudininkai — lietuviai ir nelietuviai. Skaitant liudijimus Rūkenės, Marčenko, Solženicino ir kitų, šurpas nukrečia. Stebėsi žmogus dviem dalykais: kaip žmonės pajėgė atlaikyti tokias moralines bei fizinės kančias ir kodėl niekas neprotestavo prieš tokį masinį tautų žudymą? Jieskodamas atsakymo į pirmąjį klausimą, randi, kad daugybę tremtinių tų kančių nepakėlė ir mirė Sibiro taigose. Ten jie buvo labai nykia palaidoti ir dabar jų kapų nėra nė žymės. Taip šalia nežinomo kario kapo atsirado nežinomo tremtinio kapas, kuris tos garbės sulaukė tikais tikais laisvoje Lietuvoje. Sunkiau rasti atsakymą į antrąjį klausimą, būtent, kodėl niekas neprotestavo? Kur tuomet buvo tie visi „taikos“ šalininkai, kurie dabar protestuoja miestų gatvėse prieš Amerikos ryžą užtvėnti raudonąjį tvaną? Kodėl nematė sibirinių trėmimų nei tarptautinės institucijos, nei krikščioniškosios Bendrijos? Ta mislė šiek tiek prasiskleidžia prisiminus, kad kiekvienas kovojantis imperializmas yra nuožmus. Tai tarytum didis vežimas, kuris traukia visus, patekčius ant jo kelio. Toks yra ir rusiškasis imperializmas. Be to, savo atramą jis turi ir tarptautiniame gyvenime. Dėlto jis ir galėjo ramiai stoti tremtin baltiečius, nes „tylinčioji pasaulio dauguma“...

Nėra abejonės, kad sovietiniai rusai yra tikrieji sibirinių trėmimų kaltininkai. To negali pridengti nė imančiausia Maskvos propaganda. Išlikę dokumentai su Serovo ir kitų parašais yra nepaneigiami liudininkai. Jie gerokai praplėtė Lietuvos naikintojų ir kankintojų sąrašą, kuriame ligi tol pirmavo Muravjovas korikas. Bet ar vieni rusai kalti? Ar kartais nekreinta šešėlis ir ant vakariečių? Po beveik 30 metų jau galime ryškiau atsekti ir pastarųjų vaidmenį. Antai, Churchillis savo atsiminimuose rašo, esą užsienio reikalų ministeris Edenas 1941 m. lankėsi Maskvoje. „Rusams nepaprastai rūpėjo užsitikrinti bendros sąjungininkų sutarties rėmus, o iš jų pripažinti Baltijos valstybių okupacijos ir naujos sienos su Suomija“. Edenas atsakė betkokiu išpareigojimu šiuo klausimu, juoba, kad britai buvo pažadėję amerikiečiams nedaryti jokių slapto teritorinių sutarčių. Jis tik pažadėjęs tą klausimą perduoti Britanijos ir JAV vyriausybėms. Toliau Churchillis rašo: „Kai lankiausi Vašingtone Amerikos įsijungimo į karą išvakarėse ir kai Edenas pranešė apie sovietų vyriausybės norą absorbuoti Baltijos valstybes, aš pasisakiau negiamai... Bet dabar, praėjus trim mėnesiams ir spaudžiant įvykiams, nebejauchiau, kad šis moralinė pozicija gali būti fiziškai išlaikyta. Mirtinėje kovoje nėra teisinga užsidėti daugiau naštu nei kovojančiai už didį reikalą gali pakelti. Mano nuomonė dėl Baltijos valstybių buvo ir tebėra nepasikeitusi, bet jaučiau, kad šiuo metu nebegaliu jos remti.“ Panaši buvo ir Roosevelt to laikysena — pradžioje griežtai pasipriešino rusų kėsłams, bet vėliau suminkštėjo ir Jaltos Stalinas išėjo laimėtoju. Tai aiški vakariečių silonybė, kuri šiandien yra išaugusi į gėdingą šešėlį, dengiantį ir Baltijos valstybių aukso atsargas Britanijos banke.

Kaip matėm, didieji prisipažista (Churchillis), kad Baltijos valstybių atidavimas rusams buvo moralinės pareigos pažeidimas. Deja, niekas iki šiol to pažeidimo nebando atitaisyti. Atsirda daug didesnio masto problemų, kurios užtemdo mažesniąsias. Dėlto Pabaltijai klausimas vis paliekamas šešėlyje. Ir ne tik dėlto — jis primena moralinę dėmę vakariečių sąžinėje. Tokios problemos niekas nenori prisiminti. Lietuvių kilmės žurnaliste Patricia Young, Vankuveryje, rašė „TZ“ redakcijai, esą labai sunku pakelti su rašiniais apie baltiečius ir komunizmą ir didžiąją spaudą, nes naujosios kairės „balandžiai“ tam nėra palankūs. Tai tiesa, kurią pastebime jau daugel metų. Vėdinto ir didžiojo spaudoj atsiranda straipsnių apie baltiečius ir jų bylą. Pvz. Toronto dienraštis „The Telegram“ birželio 13 d. laidoje išspausdino P. Worthingtono ilgą rašinį. Tokių atvejų yra ir daugiau. Visa tai neatsiranda savaime — reikia atitinkamų pastangų. Ir iš viso baltiečiams reikėtų pasukti daugiau ir faktų rinkimą bei jų skelbimą. Ašaros, kad ir labai gaudžios, nei kančių, nei amerikiečių neįaudina. Pvz. būtų pravartu turėti leidinį anglų kalba apie sibirinius trėmimus. Vienos kitos brošiūros neužtenka. Be to, brošiūrų laikomos propagandine medžiaga, nepatenka į bibliotekas, neturi patikimumo. Reikia dokumentinio leidinio, dėstantio sibirinių trėmimų bylą. Paskirų duomenų, išlaikytų įvairiuose leidiniuose, yra, bet nesutelkti ir neapdoroti istorikai. Pvz. negirdėti, kad būtų sudarytas Sibiro lietuvių tremtinių sąrašas, bent dalinis. Latvių Raudonasis Kryžius yra tai atlikęs. Istorinis leidinys, patekęs į bibliotekas ir universitetus, bus patikimas ir ilgų metų liudininkas.

KANADOS ĮVYKIAI

VASAROS DARBAI STUDENTAMS

Otava nutarė parūpinti 36.000 vasaros darbų studentams ir gimnazijų abiturientams. Šios pastangos pareikalaus apie \$27,9 milijono papildomų išlaidų iš valstybės ižd. Valdinės įstaigos duos darbo 17.200 studentų, krašto apsaugos ministerija — 10.800. Pastaroji apie 5.000 studentų nori įtraukti į milicijos ir kadetų eiles, 4.000 surasti laikinį darbą karinėse bazėse. Ministerio A. MacEachen pranešimu, studentams skirtos darbo jėgos paskirstymo įstaigos Kanadoje bus padidintos iki bendro 77 įstaigų skaičiaus. Šiuo metu jų yra 40. Daugliu studentų numatoma panaudoti YMOS ir Raudonojo Kryžiaus projektuose, remiamuose federacinės vyriausybės. Kiti galės lankyti anglų ar prancūzų kalbų vasaros kursus ir gauti nemokamą pragyvenimą. Finansų ministerių konferencijoje Winnipege federacinė vyriausybė pasiūlė sekančių 12 mėnesių laikotarpįje riboti algų ir valandinio atlyginimo padidinimą 6%. Išimtis numatyta tiems darbininkams, kurių valandinis atlyginimas nesiekia \$2. Šis pasiūlymas apkarpytų infliaciją ir galbūt sumažintų di-

dėjančias bedarbių eiles. Pramonininkai ir prekybininkai jau yra pasižadėję nekelti gaminių ir prekių kainų. Deja, Kanados Darbo Kongresas ir kitos didžiosios unijos nė negalvoja sutikti su vyriausybės pasiūlymu. Jos ir toliau žada kovoti už savo narių atlyginimo didinimą, kaltė dėl infliacijos suversdamas darbdavijai, nors iš tikrųjų kaltė dažniausiai tenka abiem grupėms. Nukentėta ne unijų atstovaujami didžiųjų įmonių darbininkai, bet mažieji, kuriuos nesidomi jokia unija. Jie pirmieji praranda darbus ir atsiduria bedarbių eilėse. Unijų atsisakymas laikytis 6% darbo užmokesčio padidinimo gali būti sustabdytas tik įstatymo keliu, bet premjeras P. E. Trudeau nesirūpsta įvesti priverstinės kainų ir atlyginimų kontrolės. Finansų ministerių konferencijoje taipgi buvo nutarta mažinti kasmet didėjančias ligoninių, sveikatos draudimo ir augštesniųjų mokyklų išlaidas. Šios srities šiemetinės federacinės ir provincinių vyriausybių išlaidos siekia \$4.6 milijono, o sekančiais biudžetinėmis metais jos pakiltų iki \$5.3 milijono. Šios sumos metinį augimą planuojama sumažinti

Taip žygiavo Prancūzijos gatvėmis tautinių šokių grupė „Gyvataras“. Dabar jis rengiasi žygiuoti Vakarų Kanados miestų gatvėmis. Nuo š. m. birželio 26 iki liepos 4 d. „Gyvataras“ koncertuos Vakarų Kanados lietuvių kolonijoms. Kaikuriuose vietose prisijungs ir žymūs solistas iš Čikagos St. Baras. Žiūr. skelbimą 4 psl.

Lietuviai persekiojami sovietinėje Gudijoje

Ten gyvena apie 50.000 lietuvių • Neleidžia steigti nei lietuviškų mokyklų, nei kolchozų • Varžo lietuviškos spaudos persiuntimą • Bibliotekos nepriima lietuviškų knygų

Sovietinės Gudijos (Baltarusijos) teritorijos vakarinėse srityse po II pasaulinio karo liko apie 50.000 lietuvių (vien Gervėčių ir Pelesos apylinkėse liko apie 29.000). Gervėčių, Pelesos (Rudnės rajonas), Lazdūnų, Vydių, Apsos ir kitose apylinkėse jie sudaro arba kompaktišką lietuvišką masę, arba gyventojų daugumą. Tai senieji tos teritorijos gyventojai, kurių tėvai ir protėviai ten gyveno ir kalbėjo lietuviškai.

Prieškarinėje Lenkijoje tas kraštas buvo labai lenkinamas, tačiau veikė lietuviškos mokyklos, vaikų darželiai, klubai ir skaityklos, draugijos.

Dabar lietuvių padėtis ten yra blogesnė, negu prieškarinėje Lenkijoje. Lietuviškų pradinių, septynmečių ir vidurinių mokyklų visai nėra. Veikia tik tiktai rusiškos (net ne gudiškos!) mokyklos. Tuo tarpu sovietinėje Lietuvoje yra daug lenkiškų ir ypač daug rusiškų mokyklų. Nuo 1963—1964 metų, atsisveikiant į vietinių gyventojų nuolatinius prašymus ir skundus, įvesta po 2—3 lietuvių kalbos pamokas savaitėje nuo III iki X klases. Tačiau mokytojai, dėstantieji lietuvių kalbą, turi dirbti sunkiose sąlygose, t. y. kellose mokyklose, vaikščioti po kelis kaimus. Užklasiniam darbu

(pavyzdžiui, veikti lietuvių kalbos būreliai) ir lietuviškai saviškai nėra jokių sąlygų, neduoda patalpų ir kitokių būdais trukdo. Lietuvių veikėjai buvo persekiojami ir liko priversti persikelti į Sovietinę Lietuvą. Dėl tokių sąlygų sunku gauti mokytoją, kuris dėstytų lietuvių kalbą. Todėl atsitinka, kad arba niekas nedėsto lietuvių kalbos, arba parenkami nevykę, nepaaušti tam darbu mokytojai. Mokyklų bibliotekos nepriima lietuviškų knygų, dangstantis patalpų stoka. Buvo atsitikimų, kad siūstos iš Lietuvos knygos buvo nuslėptos ir sunaikintos.

Baigę rusiškas mokyklas mokiniai sunkiai gali įstoti į Lietuvos augstąsias mokyklas, nes nemoka lietuvių literatūros kalbos. Jie priversti stoti į rusų grupes Lietuvos augstosiose mokyklose arba pasirinkti augstąsias mokyklas Gudijoje. Dėl tokių sąlygų jaunimas veržiasi mokyti lietuviškas vidurines mokyklas Lietuvoje. Bet ir čia susiduriama su kliūtimis. Tėvams, kurių vaikai mokosi Lietuvoje, apskunkinamos kolchozo darbo sąlygos (pavyzdžiui, neišmokamas pilnas atlyginimas). Mokiniai, kurie nori vykti mokyti į Lietuvą, neišduodami pažymėjimai; kolchozas neišduoda pažymėjimo apie tėvų uždarbį, o

jo neturint, Lietuvos mokyklose — internatuose imamas augščiausias mokeskis. Siūsti mokyti į Lietuvą vaikus nevėsi tėvai gali, nes dauguma jų gyvena labai skurdžiai. Dėl tos priežasties daug vaikų, baigę pradžines arba septynmetes rusiškas mokyklas, toliau nesimoko.

Po II pasaulinio karo to krašto išsilavinę žmonės lietuviškai liko savo tėviškės dirbti, kaip ir anksčiau dirbo. Vietiniai valdžios žmonės juo spaudė bei sudarė tokias sąlygas, kad jie buvo priversti pasitraukti į Lietuvą, neatsižvelgiant net į tai, kad jų tarpe buvo ir tokių, kurie buvo nusipelnę sovietinėje valdžiai kaip pagrindiniai veikėjai.

Rusifikacija vykdoma ne tik švietimo srityje. Lietuvių inteligentijai išskirti ir dirbti minėtos lietuviškos vietovės nėra jokių sąlygų. Ten nerasime nė vieno lietuvių gydytojo, agronomo, zootechniko, kolchozo pirmininko, kurie dirbtų savo gimtąjame krašte. Lietuviai nepriimami dirbti vietiniuose valdžios organuose. Jiems nebuvo leista sudaryti savo kolchozus. Lietuviai liko išskirti į kelis kolchozus, kad juose vyrautų nelietuviškas elementas. Taip, pavyzdžiui, Rodūnės rajone, Dubinių apylinkėje, 1949 m. buvo sudarytas lietuvių kolchozas ir išrinktas lietuvis pirmininkas, bet greit po to kolchozas buvo pertvarkytas, lietuvis pirmininkas pašalintas.

Sudaromos įvairios klūtys užsakyti lietuvišką spaudą iš Lietuvos. Vietos paštai nepriima užsakymų; užsakyti spaudą reikia važiuoti į Lietuvą. Užsakyti lietuviški laikraščiai ateina labai pavėluotai. Klubuose ir skaityklose nerasime nė vieno lietuviško laikraščio ar knygos.

Vykdamą visuotinių gyventojų surašymą 1959 metais buvo duotas iš rajonų neoficialus įsakymas lietuvių tautybės neraišyti. Lietuviai, nežinant jų protestų, buvo užrašomi gudais (bielorusais) arba lenkais. Dėlto 1959 metų Gudijos gyventojų surašymo duomenyse nerandame nė vieno lietuvi.

Esant tokioms sąlygoms, lietuvių nutautinimas vakarinuose Gudijos rajonuose vyksta labai sparčiai. Vietinių gyventojų lietuvių skundai (jų daug buvo pasiūstas į Maskvą) nieko nepadaidėjo. Lietuvių nutautėjimas vyksta labai sparčiai dar ir dėlto, kad vietinių gyventojų prašymai bei skundai Maskvon per Gudijos vyriausybę yra grąžinami vietinei rajoninei valdžiai. Skundai perduodami tiems, kurie yra lietuvių persekiotojai. Tai sukelia vietiniuose lietuviuose baimę. Vietinių valdžios organų savivaliavimas persekiojant lietuvių, matyt, vyksta ne be pritarimo iš viršaus. A. B.

MR. P. GAUCYS,
3222 W. 67 ST.,
CHICAGO, ILL. 60629
U.S.A.

Pasaulio įvykiai

KELETĄ DIENŲ TRUKĘS GINKLUOTAS SUSIKIRTIMAS TARP Jordanijos kariuomenės ir palestiniečių partizanų užbaigtas karaliaus Husseino reikšminga nuolaida — dėdės ir pusbrolio atleidimu iš kariuomenės vadovybės. Jo dėdė gen. mjr. Sharif Nasser bin-Jamil ėjo Jordanijos kariuomenės vado pareigas, o pusbrolis gen. mjr. Zaid bin-Shaker vadovavo III šarvučių divizijai. Kariuomenės vado pareigas dabar perėmė pats karalius Husseinas, sėkmingai išvengęs jau aštunto pasikėsinimo prieš jo gyvybę. Nuo partizanų kulkų žuvo Husseino šoferis ir pora asmeninės apsaugos vyrų. Pirmuoju smuiku šiame pilietiniame kare grojo marksistinė palestiniečių partizanų organizacija Populiarusis Palestinos Išlaisvinimo Frontas, reikalaujusi didesnės paramos partizaninėse kovose prieš Izraelį ir visiško Jordanijos kariuomenės nesikišimo į partizanų veiksmus. Dviejuose sostinės Ammano viešbučiuose partizanai buvo uždare 56 užsieniečių įkaitus. Jie grasino sprogdinti minėtus viešbučius su jų gyventojais, jeigu Jordanijos kariuomenė nesusitabdytų partizanų stovyklų apsaudymu. Karaliaus Husseino nuolaidos išgelbėjo užsieniečius. Husseinas yra vienintelis arabų vadas, su kuriuo Izraelio vyriausybė galėtų pasirašyti taikos sutartį. Jo pašalinimas būtų skaudus smūgis Izraeliui, nes šis kraštas tada atsidurtų didžiausių Izraelio priešų palestiniečių partizanų rankose. Izraelio krašto apsaugos ministeris gen. M. Dayan jau pareiškė per televiziją, jog Izraelis negalės būti abejingas dėl įvykių Jordanijoje. Šios krizės metu Egiptas paskelbė iki \$1.320.000.000 padidintą karinį biudžetą. Kaire jaučiamas didėjantis optimizmas. Sovietų aviacijai ir priešlėktuvinėms raketoms sustabdyti Izraelio aviacijos vykdytus karinių taikinių bombardavimus visame Egipte, gerokai pakilo egiptiečių karininkų Suez kanalo pakrantėje.

POLITINĖ KRIZĖ

Peronistų grupė pagrobė buvusį Argentinos prezidentą P. E. Aramburą, valdžiusį kraštą pusmetį metų po diktatoriaus J. Perono nuvertimo. Ju pranešimuose skelbiama, jog Pedro E. Aramburą buvo sušaudytas birželio 1 d. Jo kapo vieta bus paskelbta tada, kai peronistams bus atskleista Jėvos Peronienės kapavietė. Kadangi jos kapas buvo tapęs inspiracijos šaltiniu peronistams, anuometinė Argentinos vyriausybė jos palaikus perkėlė į nežinomą vietą. Spėjama, jog tikrieji Argentinos dabartiniai valdovai — laivyno vadas admiralas P. Gnavi, kariuomenės vadas gen. Itn. A. Lanusse ir aviacijos vadas brigados gen. C. Rey ruošėsi P. E. Aramburą pakeisti ligonlini prezidentu gen. Itn. J. Ongania, per daug valdžios paėmusį ir savo rankas. Planus sutrukdė P. E. Aramburą pagrobimas ir mirtis. Ginkluotųjų pajėgų vadai pašalino gen. Itn. J. Ongania iš prezidento pareigų. Argentiniečiams buvo pranešta, jog karinė diktatūra valdžią nori perduoti civiliams politikams rinkimų keliu. Prezidentu paskirtas brigados gen. R. Levingston, karinis atstovas Vašingtone. Rinkimų data betgi nulytama, nes rinkimus greičiausiai laimėtų Ispanijon pabėgusio diktatoriaus J. Perono šalininkai. Karinis triumviratas nenori jo grįžimo.

PRADĖS DERYBAS

V. Vokietijos sostinėje Bonone viešėjo Lenkijos užsienio reikalų ministerio pavaduotojas J. Winiewicz. Tai buvo jau ketvirtas Lenkijos ir V. Vokietijos pareigūnų susitikimas santykių sunormalinimo galimybės tirti. Po šio susitikimo buvo paskelbta, jog tikras derybas numatoma pradėti Varšuvoje liepos pabaigoje. Atrodo, pradinuose pasitarimuose parodyto pašalinti didžiausią kliūtį — Odeorio ir Neissės dabartinės sienos pripažinimą. Šis klausimas turės išspręsti ilg šiol nepasirašyta taikos sutartimi karą laimėjusios valstybės — JAV, Britanija, Prancūzija ir Sovietų Sąjunga. Varšuvon grįžęs J. Winiewicz prastarė, jog bus laikomasi V. Gomulkos 1969 m. gegužės 17 d. kalboje nurodyto kelio. Toj kalboj jis siūlė V. Vokietijai prašyti keturis karą laimėjusius sąjungininkus leidimo pripažinti Odeorio ir Neissės sieną be taikos sutarties pasirašymo.

VIENTINĖ VALDŽIA

Italijos centralizuotą valdžios aparatą pakeis 15 regioninių vyriausybių, kurios rūpinsis vietiniais gyventojų administraciniais reikalais, bet neturės įstatymų leidimo teisės. Regioninės valdžios rinkimuose 58,2% balsų gavo dabartinio premjero M. Rumoro koalicinė grupė, antroje vietoje palikusi su 31,1% komunistus ir jų sąjungininkus proletarinis socialistus. Komunistai paėmė tik vieno regiono Emilia-Romagna valdžią ir savo rankas. Tuscany-Florence ir Umbria regionuose jie laimėjo nepakankamą daugumą ir turės jieskoti koalicijos su kitomis partijomis.

DUBČEKAS — „OPORTUNISTAS“

Čekoslovakų kompartijos specialios komitetas buvusi sek. A. Dubčeką pripažino dešiniojo sparno oportunistu. Šis terminas jam beveik užtikrina pašalinimą iš kompartijos. Nutarimas greičiausiai bus paskelbtas centrinio komiteto posėdyje birželio pabaigoje. Spėjama, jog A. Dubčekas bus palkittas Čekoslovakijos ambasadoriu Turkijai. Maskvos garbintojam jis yra mažiau pavojingas užsienyje.

BENDRI PINIGAI

Venecijoj posėdžiavę Europos Bendrosios Rinkos kraštu finansų ministeriai nutarė siekti pilnos ekonominės sąjungos ir bendro piniginio vieneto, kuris

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija „Žiburiai“
Redaktorius — k. dr. Pr. Galdamavičius; redakcijos narys — V. Kastytis
Metinė prenumerata \$6, pusmetinė — \$3.50. Rėmėjo prenumerata \$10
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Publ. by Žiburiai (Canadian Lithuanian) R. Catholic Cultural Soc., Inc.
Subscription rates: \$6 per year, \$3.50 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
941 Dundas Street West, Toronto 140, Ont., Canada
Tel. 368-6813

PRANESIMAS IS VOKIETIJOS

Reikalauja Rytai, reikalauja Vakarai

J. KAIRYS

Maskva reikalauja, kad Bona pripažintų R. Vokietiją tarptautinė prasme, atsisakytų nuo Vokietijos sujungimo pacytos tautos apsisprendimu, laikytų V. Berlyną savistoviu politiniu vienetu, pripažintų Lenkijai Vokietijos turėtą žemes — Oderio-Neisės ruožą, paskelbtų negaliojančiu Miuncheno susitarimą, išstotų iš vakariečių junginių. Šis katalogas dabar prapleistas taip toli, kad jis apima ir klausimus, liečiančius net V. Vokietijos vidaus reikalus. Be to, Maskva neatsisako intervencijos teisės, įgalinčios ją tam tikrais atvejais įvykdyti ir V. Vokietiją.

R. Berlynas kartoją minėtą Maskvos reikalavimą — pripažinti R. Vokietiją suvereniam valstybe, reikalauja, kad Bona sumokėtų jai milijonines sumas, panaikintų daugybę įstatymų bei potvarkių, neva kompromituojančių R. Vokietiją, pasisakytų už priėmimą R. Vokietijos ir tarptautines organizacijas ir t. t. Šitie reikalavimai buvo pakartoti Bonai ir per susitikimą W. Brandto su R. Vokietijos ministerių tarybos pirmininku Stophu Erfurte ir Kasselį.

Varsuva reikalauja pripažinti Lenkijai minėtų sričių. Praha reikalauja, kad Bona anuliųotų Miuncheno susitarimą, padarytą Hitlerio laikais, pagal kurį buvo išparceliuota Čekoslovakija.

Jaunieji socialistai, kurie yra socialdemokratų partijos auklėtiniai ir jos būsimieji įpėdiniai, per š. m. gegužės mėnesį įvykusių partijos suvažiavimą reikalavo, kad dabartinė vyriausybė įvestų tuojau V. Vokietijoje tikrą socializmą, pagrįstą marksizmo bei leninizmo mokslu. Nors jie sudarė mažumą suvažiavime, bet savo tokiais reikalavimais Brandto padėti sunkino, nes pastarasis tebesilaikė dar tam tikro vidurio.

Vokiečiai tremtiniai ir pabėgėliai pasisakė prieš Brandto pradėtą politiką komunistinių kraštų atžvilgiu. Tai padarė jie per savo suvažiavimus, įvykusius per Sekmines. Jie tvirtino, kad vyriausybė veikia prieš seniaus Bonnos padarytus susitarimus su vakariečiais, prieš apsisprendimo teisės principą ir žmogaus teises. Be to, pagal juos, susitarimu su R. Vokietija būtų tenkščiama vokiečiams atimta vilitis susivienyti laisvėje, būtų patvirtintos brutalia jėga sudarytos sienos ir kt. Jie pasisakė taip pat už susitaikinimą su Rytais, bet pabrėžė teises ir savo gimtines. Tai pakartojė ir per š. m. gegužės 30 d. Bonnoje surengtas demonstracijas.

Komunistai demonstrantai reikalavo, kad būtų patenkinti R. Berlyno reikalavimai. Nacionalistai demonstrantai pasisakė prieš jų reikalavimą. Visi jie demonstravo per Brandto susitiki-

mą su R. Vokietijos ministerių tarybos pirmininku Stophu š. m. gegužės 21 d. Kasselį.

Opozicija yra už tai, kad vyriausybė nutrauktų pasitarimus su R. Vokietija, jei nesimato palengvėjimo tenyksiama vokiečiams. Ji yra prieš pripažinimą R. Vokietijos tarptautinė prasme bei prieš politiką, kuri vėstų prie tokio pripažinimo. Ji pasisako prieš vyriausybės veiksmus, kurie padidintų klūtis pačiai Vokietijai tautai apsispresti. Tokia politika esą įtvirtintų Vokietijos suskaldymą, Maskvos jėga sudarytą padėtį Europoje, kludytų Europos sujungimą, sužlugdytų Šiaurės Atlanto Sąjungą, atidarytų Maskvai kelią išvisiepatiui Europoje. Pagal ją, Brandto kalbos, liečiančios palengvinimą vokiečiams R. Vokietijoje, yra laikytinos tuščiu žaidimu, nes komunistams tie dalykai niekad nerūpėjo ir nerūpi. Pvz. R. Berlynas tebešaukdo ir toliau į vokiečius, begančius ir V. Vokietiją, nors pasitarimai eina net su pačia Maskva.

Brandtas nemano atsisakyti savo pradėtos politikos, kurią diktuojanti esama padėtis. Europos taikos labai susitaikinimas su Rytais esąs lygiai reikalingas, kaip ir susitaikinimas su Vakarais. Esą net JAV įieško susitarimo ne tik su Maskva, bet ir su Kinija.

Kancelerio Brandto pusėje yra ir vakariečiai, ir vokiečių dauguma. Vakariečiams galvos neškauda nei dėl pripažinimo Oderio — Neisės sričių Lenkijai, nei dėl abiejų Vokietijų susitarimo. Jiems dar geriau, jei problema savaime išsprendžiasi. Vokiečiai pirmoji eilę žiūri asmeninės gerovės, o ne augstosios politikos. Žodžiu, V. Vokietijoje auga netikrumas bei nepastovumas. Tai nauja politinė mįslė.

PRANESAMA APIE NAUJĄ GYDOMĄJĄ MEDZIAGĄ

sutraukiančią hemorojus

Tai yra ypatinga gydymo medžiaga irodžiusi galia suatrakti hemorojus ir pataisyti sugadintus audinius.

Pagarbės tyrimų institutas atrado šepapastą gydymą medžiagą, sugebančią suatrakti hemorojus bei skausmą. Ji per kelias minutes sumažina niežėjimą ir nepatogumus bei pagreitina uždegimo pažeistų audinių gijimą.

Visais tyrimais atvejais švelnėjant skausmams, įvykdo hemorojų susitraukimą.

Tačiau visų svarbiausia — rezultatai būdavo toki nuostabūs, kad šis pagerėjimas tesdavosi daugeli mėnesių. To buvo pasiekta naudojant gydymą medžiagą (Bio-Dyne), kuri greitai padeda užgyti pažeistoms celiams ir sužadina naujų audinių augimą.

Dabar Bio-Dyne galima gauti tepalo bei lazele formose „Preparation H“ vardu. Praykite visose vaistinėse. Pinigai bus grąžinti, jei nebusite patenkinti.

Kas nori, nors trumpam, pabėgti iš didmiesčio ir surasti ramaus ir gaivinančio poilsio, tas nepravažiuos pro

TOMKŲ VASARVIETĖ,

kuri yra ant pat Atlanto vandenyno kranto ir turi visas sąlygas, apie kurias kiekvienas didmiesčio žmogus per ilgus metus svajoja.

DEL INFORMACIJŲ RASKYTE:

V. Tomkus, 700 Ocean Dr. Juno Beach, North Palm, Florida 33403, U. S. A. arba skambinti telefonu (305) 844-3388.

Laiškas iš Paryžiaus

BRONIUS VYTIS-VRUBLEVICIUS

Pavasaris visur gražus ir mielas, bet apie Paryžiaus pavasarį menininkai sako, kad jis yra išpūdingiausias, nes čia ne tik gamta ir numazgotieji namai, bet ir žmonių nuotaika susijungia į vieną harmoningą visumą.

Sunku įsivaizduoti pavasarį, kai Paryžius be margaspalių dailininkų, kurie Montmartre bulvaruose stengiasi atkreipti praeivių dėmesį, arba be meškeriojų, kurie beveik visą parą yra apgulę Seine upės krantus, nors tik labai retas kokią „apsvaigusių“ žuvelę sužvejoja. Apie dainuojančius studentus ir apie besispyščiančius „mademoiselles“ — paryžietes, manau, nei kalbėti nereikia, nes tai šio miesto būtinybė.

Reikia kvepalų...

Tokius Paryžiaus pavasarį aš pažįstu iš ten praleistų metų, bet šį kartą dar lėktuve žavinęs „stewardess“ išėjo aerodrome nusipirkti stiprių kvepalų, nes šiuo laiku Paryžius esą kvepia ne jazminais, o šiukšlių puvešiais. ... Pasirodo, šiukšlių Paryžiaus higienos bei šiukšlių darbininkai ir gatvės atrodė blogiau, negu Toronto. O tu streikų Prancūzijoje, atrodė, yra daugiau, negu S. Amerikoje. Kai čia buvau 1969 m. lapkričio pradžioje, streikavo transporto darbininkai, vėliau — eilė privačių įmonių, dabar — šiukšlininkai.

Anarchiniai studentai

Miesto „buržuai“ ir kaimų ūkininkai ir šias negeroves žiūri skeptiškai ir rodo ir kaimyninė Italija, kur streikų dar daugiau, bet komunistai išnaudoja kiekvieną progą kelti samšinui ir net kruvinam susidūrimam.

Jiems padeda „nausijos kaires“ anarchistiškieji studentai, daugiausia iš senesnių iškurtos Nanterre kolegijos. 1968 m. jie buvo Paryžių privedę prie gatvių kautynių, kaip Murato senosios „komunos“ laikais. Nors dabar visas Nanterre yra policijos kontroliuojamas, tačiau gauliui ne prez. Pompidou vyriausybė yra lyg apgulus stovyje, nes komunistų partija, po Italijos didžiausia V. Europoje, kontroliuoja darbininkų unijas ir vilio-

ja socialistus į naują „liaudies frontą“, kaip buvo Leono Blümo laikais.

Raudonos vėliavos

Aš nesu politikas ir negaliu pramatyti Prancūzijos likimo, bet šią savaitę prie senosios Bastilijos man vėl teko proga stebėti Gegužės 1-sios demonstracijas. Turiu prisipažinti, kad tie šimtai raudonų vėliavų ir tūkstantai fanatiškų, rusių veidų mane pribloškė. ... S. Amerikoje mes jau užmiršome Gegužės 1-ją, nes čia darbo žmonės švenčia savo išvykose „Labor Day“ ir raudonų vėliavų niekas nepasigenda. Tačiau Europoje toji „revoliucinio“ solidarumo diena yra labai gresminga. Socialistai dabar valdo Vokietiją, Britaniją, Švediją, Austriją ir iš dalies kitus kraštus, jau nekalbant apie Rytų Europos socializmą.

Patriotinė demonstracija

Si demonstracijų tema man yra labai jautri, nes tik dieną prieš Gegužės 1-ją man teko dalyvauti kitos rūšies — Prancūzijos patriotinėje demonstracijoje. Kaip daugelis „T2“ skaitytų žino, esu Svetimšalių Legijono buvęs seržantas. Todėl dar Toronto būdamas aš gavau iš legijono veteranų pakvietimą dalyvauti tradicinėje legijono „Cameron“ šventėje balandžio 30 d. Į Paryžių atskridau kaip tik laiku ir joks nuovargis nebūtu sulaukęs nuo tos didingos eisenos, kuri nors ir nebuvo tokia gausi, kaip raudonųjų parados sekancija dieną, tačiau uždegė visų paryžiečių širdis.

Kitas išpūdingas paradas įvyko gegužės 8 d. Tai II D. karo pergalės diena, į kurią atsilankė apie milijonas paryžiečių bei turistų. Žygiavome iškilmingai pro Arc-de-Triumph ir „Champs d'Elysee“ orkestrui grojant karinurių maršus. Paradą priėmė pats Prancūzijos prezidentas Pompidou ir svetimi valstybių ambasadoriai. (Man tai buvo pirmas tokio pobūdžio paradas). Vakare įvyko priėmimas veteranams miesto rotušės rūmuose. Susirinko apie 1000 asmenų su premjeru Chaban Delmas priešais. Pastarasis pasveikino visus, o rengėjai pavaišino šam-

panu.

Lietuvos Vytis

Prancūzija turėjo daug šviešių ir tamsių dienų. Laisvės, lygybės, brolybės šūkis iš čia pasklido po visą pasaulį. Lietuvių lenkų sukilėliai čia rado globą ir supratimą. Dar ir dabar vienos Paryžiaus bažnytėlės fasada puošia Lietuvos Vytis ir Lenkijos erelis (St. Jacques gatvė). Dėlto ir prancūzams yra malonu, kai jų garbės ir laisvės šūki atjaucia kitų tautų žmonės — legijonieriai. Lietuvių skaičius Svetimšalių Legijone niekad nebuvo gausus, tad ir šiame paradede pro Triumfo Arką jų nedaug pražygiavo. Bet malonu pažymėti, kad tarp mūsų tik buvo vyrų. Viršila I. T-s, vintintelis Lietuvis, eina Fontenebleau intendantūros leitenanto pareigas. Nors legijonas jau atgveno savo 139 metų „karaliavimo dienas“, bet Korsikoje, Čade dar tebėra ir tebekomomi nauji daliniai, kurie padeda tvarkytis Čado respublikai Afrikoje.

Paryžiaus lietuviai

Laiškas iš Paryžiaus nebūtų pilnas, jeigu nepamėnčiau lietuvių kolonijos. Lietuvių čia esama apie 100 šeimų. Milžinišame mieste jie nepastebimai „išstiprų“, jeigu jų nececentuotų energingas Paryžiaus Lietuvių Bendruomenės pirmininkas ir dvasios vadas kun. J. Petrošius. Jis atstovauja Bendruomenės visokiose įstaigose. Jis ir klebonas, ir biuletenio redaktorius, ir pagrindinis veikėjas. Pagaliau jis yra draugiškas vadovas daugeliui lietuvių turistų, kurie vis daugiau atvyksta iš JAV, Kanados, Vokietijos ir kt. Tokie svečiai jį visados gali rasti: J. Petrošius, 178 Rue de Belleville, Paris — 20. Tel. PYR 33-24. Daug atvyksta, ypač lietuvių studentų, į garsų Sorbonos universitetą. Kun. J. Petrošius nejuos „suvalioja“ ir lietuvių veiklą bei tautinių šokių grupę, kuri jau yra gražiai užsirekomendavusi pas prancūzus. Tai tikri ambasadoriai.

Po devynių metų „dezertyravimo“ štai man vėl tenka dainuoti profesiniame chore pas prof. muz. T. Popesco.

LAIMINGO LAKŪNO KOVOS

Japonų karo laivyno aviacijos karininko šiurpūs pergyvenimai

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Motinos patarimas

Kai svečiai išsiskirstė, motina papasakojo, kad po to, kai aš išvykau į karo laivyną, kaimo gyventojai pradėjo rodyti mano artimesiems daugiau nuosirdumo. Kai buvau Kinijoje, didesnę dalį savo pinigų persiūsdavau į namus. Aš negeriausiai giminamųjų gėrimų ir vengiau pramogų su mergaitėmis. Tie dalykai buvo nepageidaujami naikintojų lakūnams. „Saburo“, kartą pasakė motina. „Mes esame labai dėkingi, kad daug pinigų atsiuntė mums iš savo algos. Bet daugiau nesiusk. Tautiškų pinigų sau. Juk kada nors vesi.“ Aš pasisakiau prieš motinos nuomonę. Šiek tiek taupiau ir sau, bet apie greitas vedybas negalvojau. Staiga prisiminiau Fudziką, su kurią dažnai susirašinėdavau. Bet ji yra profesoriaus dukterė, o aš tik paprastas lakūnas puskarininkas. Gal jos tėvai leidžia jai tik kalbėtis — susirašinėti su manim.

Grįžau į Omurą. Bazės viršininkas grąžino manė ir rikiuotė. Pradėjau treniravimosi skraidymus. 1940 m. sausio mėnesio viduryje su keletu kitų lakūnų buvau paskirtas skristi į Osaką karo aviacijos pasirodymams Tautos šventės progą — vasario 11 d.

Parašiau laišką Fudzikai apie mūsų numatytą išvyką į Osaką. Greitai gavau jos atsakymą. Ji teiravosi, kur mes apsisostime — jos tėvai ir ji nori aplankyti mane Osakoje. Apilankyti visai šeimai! Tai perdidelė garbė man. Juk tai išitos paros kelionė jūra iš Tokušimos į Osaką.

Numatyta dieną paskirtieji lakūnai išskridome į Osaką. Japonija iš oro atrodė gražiai. Kai skridome virš vienos mokyklos, kieme pastebėjau didelį užrašą — „Bonza!“. Popietėje nusileidome Osakos aerodrome ir nuvykome į mums skirtą viešbutį. Vos spėjau nusiskusti ir baigiau rengtis savo nauja uniforma, išgirdau draugo balsą: „Sakai, tavo simpatija laukia!“ Kiti draugai juokėsi, kai aš paraudusiais skruostais skubėjau laiptais žemyn.

Viešbučio laukiamajame pamatčiau Fudziką, apsirėmusią gražiu kimonu. Aš stabtelėjau ant laiptų be kvapo. Šalia buvo jos tėvai. Aš beveik negalėjau kalbėti ir negalėjau atitraukti akių nuo jos. Priėjau prie jų, pasisveikinau ir oficialiai susipažinau. Iki šiol buvome pažįstami

PARUOSĖ J. VAICELIŪNAS

tik per laiškus. Jos tėvai pakvietė mane į geriausią Osakos restoraną pietų. Niekados nesu buvęs tokiam restorane.

Fudzikos tėvai buvo nuosirdūs. Jie stengėsi sudaryti sąlygas, kad jausčiausi laisvai, patogiai. Pastebėjau, kad jie ir mane žiūrėjo kaip galimą savo dukters išrinktąjį. Jų šeima kilusi iš Japonijoje pasijmėjusios Niori giminės, iš samurajų kastos. Per pietus ponas Niori pripylė ir mano stiklą ryžių vyno „sake“. Aš atsisakiau. Kai vėliau jis ir vėl man pasiūlė išgerti vyno, aš paaiškinau, kad kaip lakūnas naikintojas aš alkoholinių gėrimų nevartuoju. Mano paaiškinimas jiems visiems patiko. Laikas prabėgo greitai. Grįžome į viešbutį ir nuosirdžiai atsisveikinome.

Iš Osakos grįžome į Omurą. Dienas daugiausia praleisdavau aerodrome, lavindamas skraidymo technikoje. Dažnai keisdavau laisvais su Fudzika. Dėl to turėjau visokių vilčių, sapnų.

Formozė

Laikas bėgo. Gavau laiškų iš savo kovos draugu, kurie veikė Kinijoje. Jie didžiausią savo laimėjimąis oro kovose. Kaikurie jau buvo pasijmėjusius lakūnų eilėse. Netrukus atėjo ir man geros naujienos: esu perkeltas į mums naujus oro bazę Formozę.

Prieš išvykdamas į Formozę, nusipirkau „Leica“ foto aparatą, už kurį sumokėjau beveik savo trijų mėnesių algą. Jis man buvo labai naudingas. Mat, mūsų naikintuvai neturėjo automatinio foto aparato, kuriais buvo aprūpinti amerikiečiai. Šis aparatas buvo labai patogus vartoti lakūno — piloto kabinoje.

Formozėje, vietoje pasenusių 96 „Claude“ naikintuvų, radau to pat Mitsubiši firmos pagamintus naujus naikintuvus „Zero“. Jie turėjo galingesnę motora, uždarą lakūno kabiną, įtraukiamą važiuoklę, du kulksvaidžius, dvi 20 mm. kalibro patrankėles ir galėjo paimti 180 galionų (720 litrų) degalų. Paprastame skridime „Zero“ per valandą suvartodavo 18 galionų degalų ir galėjo išsilaikyti ore apie 10 valandų. Be to, „Zero“ turėjo dvigubai didesnę greitį — 320 mylių arba 512 km į valandą.

„Zero“ naikintuvai pirmiausia buvo panaudoti Azijoje, kai Japonija okupavo Prancūzijos

Fleet Electric Co. Ltd.
ELEKTROS RANGAVOS
Atlieka visus elektros įrengimo darbus Toronto
923-7194. Sav. A. Caponis

PADEKA

Taip netikėtai Aukščiausiam pašaukus mano brangų vyrą, reikiu visiems nuosirdžiai padėkų: gerb. kun. P. Ažubaliui už Rožinį koplyčioje; kun. J. Staškevičiui už Rožinį, šv. Mišias, pamokslą ir palydėjimą į amžino poilsio vietą; sol. V. Verikiaiui už giedojimą Mišių metu; dr. Lingytei už rūpinimąsi manimi; J. Ignatavičiui už gražų atsišveikinimo žodį; visiems už lankymą koplyčioje, už prašiusiems šv. Mišias ir atsiuntusiems gėles; palydėjusiems į kapus, nešusiems karstą ir visiems, bet kuriuo būdu prisidėjusiems bei raminiusiems mane sunkiose valandose. Atlygink, Viešpatie!

Nuliūdusi žmona Drabatonienė ir giminės

RAMUSIS JAUNIMAS KELIA BALSĄ

AL. GIMANTAS

Ramusis mūsų jaunimas, apie kurį nepernesiausios šios skiltys teko kalbėti, nevisada yra toks ramus. Pasitaiko problemų, kurios vyresniesiems jau beveik siaubu atrodo. Vis dažniau, įvairius bendrus klausimus svarstydami, vyresniųjų ir jaunesniųjų veikėjų nuomonės pradeda susitikti. Kaikuriais atvejais mūsų vyresnieji net pradeda trauktis atgal. Tai dar nėra jokia kapituliacija, bet tik „strateginis atsisakymas“, kartais norint laimėti daugiau laiko, kartais tiesiekiant, kad mūsų jaunimas visai nepastrauktų...

Stai, ateina patys pirmieji būsimos pasaulinio lietuviškojo jaunimo kongreso paruošiamieji darbai. Jau iš pat pradžių kilo nuomonių skirtumai dėl kongreso vardo. Vyresnieji siūlė pavadinti laisvojo pasaulio lietuvių jaunimo kongresu. „Ne!“ — atsisakė jaunimo atstovai. Yra Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, bet ne „laisvojo pasaulio“. Be to, pirmasis pasaulio lietuvių kongresas vadinosi tik taip, tad antrasis, lyg ir būdamas pirmojo tęsia, tesivadina tuo pačiu vardu. Vyresnieji nusprendė, kad gal ir neverta dėl to vardo ginčytis, nes esą jaunimas pagalvos, kad su vyresniaisiais neįmanomas bendras darbas.

Jei įsiskaitysime į nepernesiausios paskelbtas Vokietijos Liet. Bendruomenės priimtas

rezolucijas ryšių su sovietinima Lietuva klausimu, nesunkiai pastebėsime, kad taip galėjo pasisakyti tik jaunesniosios kartos atstovai. Vyresnieji, matyt, nutarė dėl to netriukšmėti. Jei panašios rezolucijos būtų paskelbtos, sakykime, Jungtinių Valstybių lietuvių, tuoj pat išgirstume pasmerkimus, priminimus tautinės drausmės ir t. t. Atseit, anoje vandenyno pusėje, jaunimas pradeda garsiau kalbėti.

Prisimintina, kad kaikiurių mūsų jaunimo atstovų planuose dar nenumarinta idėja kviečianti į kongresą jaunimo atstovus iš... sovietinamos Lietuvos. Tai visiškai bereikalingas bei aistras keliantis ginčas. Net ir labiausiai mūsiškiams čia stengiantis, iš tokio plano nieko gero neišeis, nes okupacinė valdžia jokių būdu panašios delegacijos neišleis ir kongresą, ju kalba tarant, „buržuazinių nacionalistinių organizacijų, priešingų tarybų valdžiai“. Tad ir kalbos apie pavergtos Lietuvos jaunimo atsikvėtimą yra bergždžios ir visai naivios. Juk pernai ir Vokietijos jaunimo ekskursija Lietuvoje buvo įsileista kaip turistinė grupė, bet ne kaip išieivų organizacijos atstovai. Nuolaidų nebuvo, nors mūsiškiai ir labai norėjo vykkti Tėvynėn kaip organizuotą, studentų atstovaujantį grupę.

TAUTINIŲ GRUPIŲ SPAUDA

Kaip ją vertina Kanados dviejų kultūrų ir kalbų komisija

NORMAN CAMPBELL
Parliamentary Press Gallery

Etninė Kanados spauda jau beveik pasiekė savo brandos poaugštį — sako dviejų kalbų ir kultūrų komisija. Jos studija „The Cultural Contribution of The Other Ethnic Groups“ teikia nemažai dėmesio etninei spaudai, padarydama šia išvadą: „Pastaraisiais metais etninė spauda tapo jau pastovia institucija. Tai didelis pasiekimas, palyginus su palaida ir laikiniu pobūdžio praeitimi. Šis pasiekimas įgalino etninę spaudą skleistį atitinkamą informaciją apie tai ar kitai kultūrinei grupei įdomius klausimus ir tuo būdu padidino tos spaudos pajėgumą patenkinti savo skaitytojus. Be to, etninės spaudos pajėgumas būti įvairių kultūrinių grupių vieningu balsu per Kanados Etninės Spaudos Federaciją gali padėti įtikinti vyriausybę ir organizacijas patenkinti reikalavimus. Tai gali taip pat padidinti etninės spaudos reikšmę.“

Komisijos pranešimas sako, kad etniniai laikraščiai atlieka dvejopą vaidmenį: jie išreiškia ir įtaigoja savo grupių nuomones. Sakoma, kad ukrainiečių ir

lenkų laikraščiai yra labiausiai politiški. Komisijos studija išreiškia nuomonę, kad tarp etninių grupės politinio domesio ir jos spaudos politiškoumą yra tiesioginis ar netiesioginis ryšys, rodąs grupės atstovavimą politinėse institucijose.

Televizija etninei spaudai neturi neigiamos reikšmės — tvirtina komisijos pranešimas.

Niekas neabejoja, kad daugelis etninių laikraščių turi finansinių sunkumų. Pranešime tvirtinama, kad jie gauna nemažą paramą, skelbdami federacines, provincines ir savivaldybines valdžios pranešimus bei skelbimus. Pranešime sakoma: „Nepriklausoma informacijos tarnyba Canadian Scene atlieka reikšmingą paslaugą, kuri nieko nekainuoja laikraščiams“.

Tiesioginė finansinė parama komisijos pranešime nesimėlo. Mat, tuo atveju kiltų didelių praktinių sunkumų nustatyti paramos mastui ir turėtų neigiamos įtakos ją gaunančių laikraščių nepriklausomybei. (Can. Scene)

ATEITININKŲ KONGRESO PROGRAMA

Bus paminėta 60 metų viso sąjūdžio veiklos sukaktis

PENKTADIENIS, RUGSEJO 4

4.00 v. registracija ir informacija jaunimo Centre Chicagoje.
5.30 v. užkandžiai.
6.30 v. religinės dailės parodos atidarymas.
7.30 v. literatūros vakaras — rengia „Satrijos“ korp.
9.00 v. susipažinimo vakaras ir šokiai; groja du orkestrai.

SESTADIENIS, RUGSEJO 5

8.00 v. registracijos tąsa.
9.00 v. kongreso atidarymas — dr. P. Kisieličius; invokacija — kun. St. Yla; ateitininkų himnas; prezidento, mandatų, nutarimų komisijų sudarymas.
9.30 v. Ateitininkų Federacijos vadovybės pranešimai: AF reikalų vedėjas, ASF, „Ateities“ žurnalas, sąjungų pirmininkų ir Ateitininkų Federacijos vado.

11.30 v. kongresinė paskaita.
1.00 v. pietų pertrauka.
2.30 v. simpoziumas; jo vadovas — Vaclovas Kleiza; tema „Ateitininkų sąjūdžio prasmė ir kryptis“.
4.00 v. diskusijos: dr. K. Keblys, dr. A. Liulevičius, A. Sabalis, dr. Skrupskelytė, J. Šoliūnas, I. Vaisnienė, dr. V. Vardys, dr. V. Vyngantas.

5.00 v. konstitucijos pakeitimo projektų skaitymas, nutarimų siūlymas ir svarstymas.
6.00 v. vakarienis pertrauka.
8.00 v. koncertas Orchestra Hall; a. Čiurlionio „Jūra“, b. dvi ištraukos iš suitos „Miško šven-

tė“ — Cikagos simfoninis orkestras, dirig. prof. V. Marijošius; c. Beethoveno koncertas Nr. 1 in C Major, op. 15 — pianistas Antanas Smetona; d. dvi ištraukos iš operos „Fidelio“ — O. dėkui Jums, gerieji žmonės“ — D. Stankaitytė, St. Baras, J. Vaznelis; „Geros vilties trimitas“ — D. Stankaitytė, St. Baras, A. Brazis, J. Vaznelis.

SEKMADIENIS, RUGSEJO 6

9.00 v. konstitucijos pakeitimų ir nutarimų priėmimas; ateitininkų tarybos rinkimai.

11.00 v. iškilmingas posėdis: a. garbės svečių pristatymas ir prezidento kvietimas, b. sveikinimai žodžiu ir raštu, c. AF vado prof. dr. J. Pikūno kalba, d. ateitininkų himnas.
1.00 v. pietų pertrauka.
2.00 v. renkamas Maria High aikštėje su sąjungų vėliavomis ir organizuotai einama į Marquette Parko lietuvių parapijos bažnyčią iškilmingoms pamaldoms; eisenai vadovauja Vladas Šoliūnas.

2.30 v. koncertas šv. Mišios.
7.30 v. banketas — vadovauja dr. V. Vyngantas; a. premijų įteikimas, b. sveikinimai.

PIRMADIENIS, RUGSEJO 7

9.30 v. kongreso reikalavimų užbaigti posėdis, sąjungų atstovų pasitarimai ir kiti posėdžiai.
Visi posėdžiai vyks Jaunimo Centre, Chicagoje.

MOHAWK FURNITURE LTD.

PILNAS NAMŲ APSTATYMAS

ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI

SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI

ĮVAIROSI KILIMAI • ŠALDYTUVAI

VALGOMŲJŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.

ESAME REIKALINGI TALKOS

Tėvai, visuomenė ir bendruomeninės organizacijos! Permažai skiriame dėmesio sportuojančiam jaunimui

SIGITAS KRASAUSKAS

Neviena lietuviška šeima yra jau paliecia šandieninių gatvės nuotaikų. Didžiojoje spaudoje nuolatini kalbėjimas apie visokios rūšies maistavimus pasidaro lyg ir reklama viso šio blogio, kuris neišvengiamai veikia net ir pradžios mokyklų vaikus. Silpnėsni, užsikrėtę šiom nuotai- kom, tampa aktyviais triukšma- dariais, boikotuoją viską ir pa- sidaro apatiški betkuriam po- zityviam darbiui, nebegali susi- kaupti ir atlikti pareigų mokyk- loje. Nebeuori nusilenkti betko- kiems principams ir tradicijoms tėvų namuose. Nebeturi taip pat jokio noro betkuriam organizaci- niam veikimui. Si triukšminga jaunimo dalis, be abejonės, ne- pajėgia pasilūpti pakaito jų ne- priimamai tvarkai.

Kiekviena mada drabužių ar dainų srityje keičiasi. Madai pa- senus ir nusibodus, įjėsoma ko nors naujo, neišbandyto. "Ma- da" tačiau, kuriai šandien pri- klauso dalis neandrusingo jau- nimo, gali, žinoma, tapti dar blo- gesne. Labai maža vilties, kad iš blogio taip greitai būtų perei- nama geron pusėn. Sīs jaunimas jau gali nebetikti jokiai "ma- dai", nes per daug nusigėvoms ir nusidėvės. Mokesių mokytojam pasilik tik kaip neišvengiama našta.

Kalbant apie lietuvių jauni- mą, augantį šiose sąlygose, norė- tūsi matyti daugiau visuomenės dėmesio jam. Tėvai, ideologinės organizacijos, šokių ansambliai, sporto sąjunga ir net Bendruo- menė turėtų koncentruoti savo dėmesį jaunimui, kuris dar svei- kas ir kurį dar lengvai galima pakreipti teisinga kryptimi. Jei- gu jaunuolis, sulaukęs 16 ar 18 metų amžiaus, nebuvo sudomin- tas gerom bendruomeninio ir so- cialinio gyvenimo apraishom, la- bai daug prarasta. Reikėlas smarkiai pavėluotas. Pats gyve- nimas tokių gal dar atves į eili- nę gyvenimo tvarką, o gal jau ir ne. Lietuviškos organizacijos, dirbančios su jaunimu, ypatingi turėtų būti remiamos ir moraliai palaikomos visos lietuviškos vi-

suomenės. Tokiu keliu einant, lengviau būtų tiems, kurie va- dovaui, kurie stengiasi sudo- minti ir užimti jaunimą. Be šios paramos organizavimas betko- kio veiklos, pagrįstas partizani- niu principu, niekad nebus veiksmingas.

Siaurės Amerikos lietuvių sporto sąjunga, veikianti čia jau daugiau dvidešimt metų, dirbo ir tebedirba tik su lietuviškuoju jaunimu. Sporto klubai pradėjo savo veiklą labai sunkiose sąly- gose. Pradžioje turėta daugiau paramos ir visuomenės dėmesio. Šandien jos jau beveik nebesi- mato. Metinėse sporto žaidynė- se, kur atvyksta geriausi sporto vienetai išbandyti jėgų, dviejų dienų varžybos sutraukia žiū- rų mažiau nei pačių sportininkų. Susidaro liūdnokas vaizdas. Kai atsidavę veteranai vadovai, rūpindamiesi sportininkų pri- statymu ir varžybas, kreipiasi į tautiečius finansinės paramos, dažniausiai būna neišklusomi. Pasitaiko net iš tėvų, kurių vai- kai aktyviai dalyvauja šioje veikloje, išsireikšimų: "tegu klubas rūpinasi, ką gi mes čia..." Sitokia laikysena para- lyžuoja betkurią iniciatyvą tu, kurie dar stengiasi pratesti spor- tinę veiklą.

Atvirai kalbant, juo daugiau jaunimą užimsime ir sudominsi- me, juo geresnį ji išauginsime. Kiekvienas jaunuolis turi skir- tingus palinkimus energijai, po- lėkims ir talentams išreikšti. Šokių ansambliai, jaunimo orga- nizacijos, jaunimo vasaros sto- vyklų yra geri dalykai, visur norima jaunimui padėti, bet ne- užmirškime, kad ir sporto klu- bai bei sporto sąjunga taipgi stengiasi ir siekia per sportą auklėti gerą jaunūolį. Taigi, dau- giau dėmesio. Sutelkę pastan- gas, galėsime geriau jaunimą su- dominti. Tai gal ir padės ji su- laikyti nuo gatvės įtakos, kuri nieko gero nesiūlo, priešingai, griauia net ir geriausius pagrū- dus. Remkime vispusiškai kiek- vieną iniciatyvą, kuri siekia jau- nimui gerą.

TĖVAI, NEBŪKITE APATIŠKI!

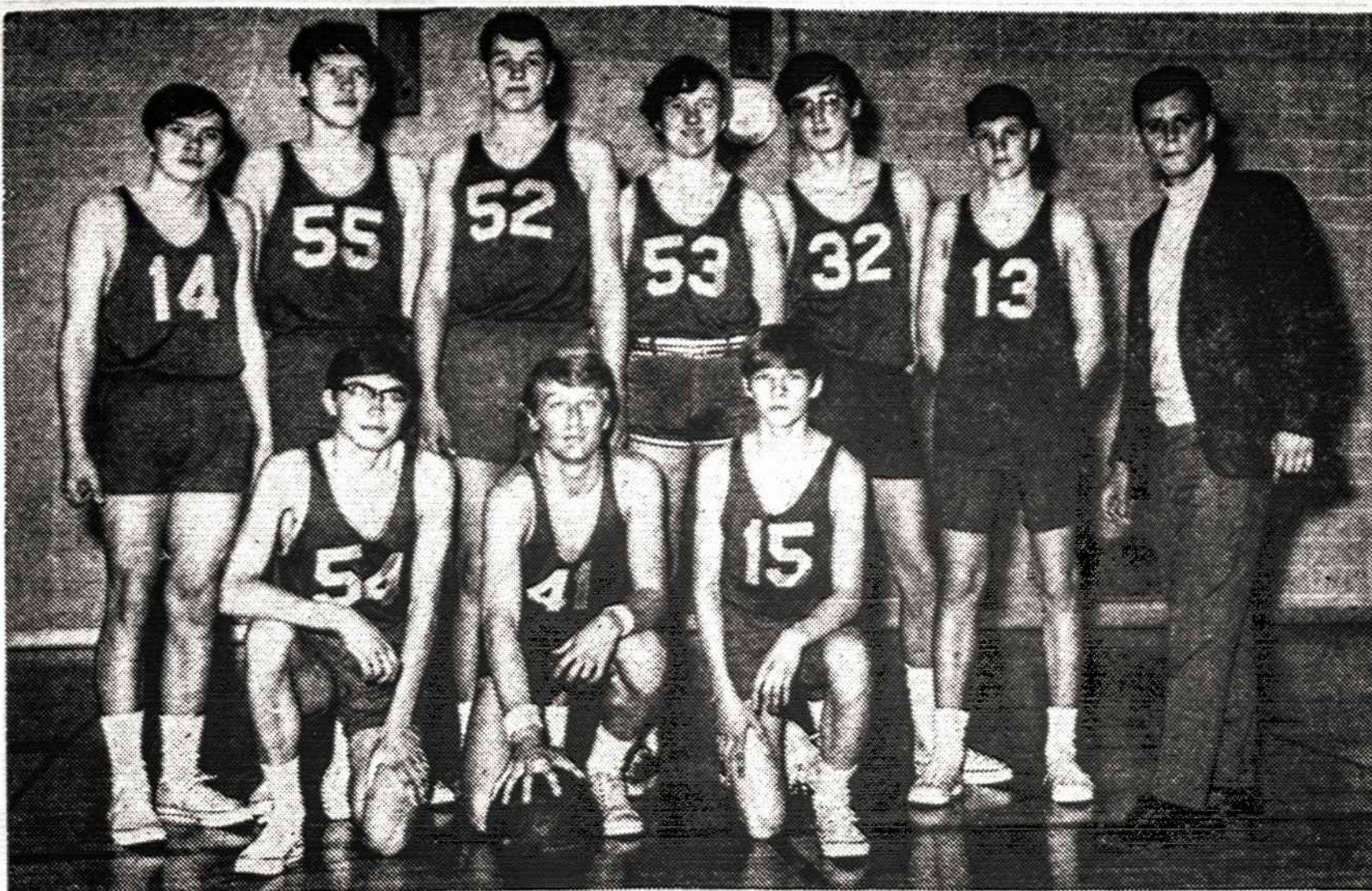
Isijauskite ir savo vaikų jau- nystę ir leiskite jiems pasi- džiaugti gamta, draugyste, jau- natve ir lietuviškumu. Stovyklos tam labiausiai tinka. Daug kas ruošia stovyklas. Visi gerai žino- me skauti ir ateitininkų rengia- mas stovyklas, tačiau kitos sto- vyklos lieka užmirštos. Tai mer- gaitių stovyklos ruošiamos dai- navoje, Mičigane. Jos trunka dvi savaites. Neringo, Vermonte, jos trunka visą mėnesį. Šiom stovyklom vadovauja seselės iš Putnamo kartu su kruopščiai pa- rinktu personalu.

Eilė metų patyrimo rodo, kad seselės yra pilnai pasiruošusios stovykloms vadovauti, progra- mos paruošti, mokyti ir per- duoti krikščionišką pasaulėžiū- rą lietuviškoji aplinkoj. Visą stengiamis pritaikyti prie mo- dernaus pasaulio vaiko psicholo- gijos. I šias mokyklas įdėta daug minties, planavimo, širdies ir energijos.

Mergaitės stovyklose būna už- imtos nuo pat ryto iki vakaro tu- ringa asmenybę ugdančia pro- grama. Stovykloje vyksta ne tik

įprastas sportas ir maudymasis, bet ir lietuviški pasikalbėjimai bei diskusijos, dainos ir tautiniai šokiai, rankdarbiai, menas, vai- dinimai, drama ir panašiai. Mer- gaitės daug pasitikima ir daug iš jų laukiama. Jos mokosi sava- rankiškai elgtis bei su kitais su- gyventi. Seselės stengiasi atlikti šį religinį - tautinį jaunimo auk- lėjimo darbą kuo geriausiai. Tik kartais liūdna, kad susidomėji- mas toks mažas. Tėvai! Nestum- kite vaikų ir darbus — jiems dar užteks laiko pinigų užsidirbti! Stovykla gali turėti daug reikš- mės brendimo amžiuje. Todėl raginame ypač mergaites tarp tarp 13 ir 16 metų nepraleisti progos savo amžiaus draugų ra- telyje pabendrauti, dalintis ir daug išmokti.

Stovyklos bus Dainavoje nuo liepos 19 iki rugpjūčio 2 d., o Neringo — nuo liepos 5 iki rug- pjūčio 2 d. Norintieji daugiau informacijų tesikreipia: Daina- va, Manchester, Michigan, 48158, USA. Arba: Neringa, Box 134C, West Brattleboro, Ver- mont, 05301, USA.

Iškili Hamiltono jaunių B klasės krepšinio komanda "Kovas" — 1969 m. S. Amerikos lietuvių meistris. S. m. žaidynėse Čikagoje laimėjo antrą vietą. Iš dešinės į kairę stovi Gediminas Breich- manas, komandos vadovas.

Nebegrįžo mokytojas ir kovotojas

A. a. Pranas Pauliukonis — mokytojas, istorikas, visuomenės veikėjas

A. MAZIULIS

Daugeli lietuvių vėl sukrėtė žinia, kai š.m. balandžio 29 d. rytą Šv. Vin- cento ligoninėje Worcester, Mass., antro širdies smūgio ištiktas mirė istorikas Pranas Pauliukonis, kuris tą dieną turėjo jau sugrįžti į namus pas savo šeimą ir vėl buvo pasiryžęs išjūngti į lietuviškojo darbo barus. Taip jis tikėjosi, buvo jau pakanka- mai, atsigavęs ir pasitaisęs po pirmos ir gana sunkokos negalios, bet... nebesugrįžo nei šeimai, nei lietu- viams tas šviesus ir tiesus žmogus, kurį teko šiek tiek artimiau pažinti ir kurio dabar dažnai pasigisime savo tarpe.

Gyvenimo keliu

Jis buvo rytų aukštaitis. Gimė 1904. XI. 16 Varžgalių k., Deltuvos (anksčiau Ukmėrgės) vls. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Ukmėrgės gimn., 1922 stojo į Zemaičių kun. seminariją, bet, pajutęs stoka pašaukimo kunigo pareigoms, iš jos 1925 m. pasitraukė. 1926-1930 m. Lietu- vos universiteto teologijos-filo- sofijos fakultete studijavo istori- ją ir pedagogiką, o 1931 m. baigė istoriją ir gavo diplomą. Vokietijoje 1947-48 m. dar tęsė studijas Eichenstaete, klausyda- mas Bažnyčios ir meno istorijos.

Pradėjęs studijuoti istoriją, buvo paskirtas pr. mokyklos mo- kytoju Ukmėrgės apskr., iš kur važinėdavo ir paskaitoms į Kau- na. Nutraukęs mokykloje darbą 1930 m., kad galėtų parašyti di- plominį darbą, dėl eilės susidė- jusių politinių priežasčių sugrį- žo 1932 m. į Paežerius (Šėtos vls., Kėdainių apskr.) pr. mokyk- los vedėju, bet nebuvo skiria- mas į vid. mokyklą, nors tada baigusiu istorijos mokslus mo- kytoju labai trūko. 1934-1941 m. Kybartų aukštesniosios komer- cijos mokyklos mokytojas, 1941. VIII paskirtas Zarasų gimn. di- rektoriumi. 1944. V. 22. pavaka- rėje, vos tik prieš kokių pusva- landį tesugrįžus į vid. mokyk- lų direktorių suvažiavimu Kau- ne, vokietėlių žandarmerija su- smė ir kalino trumpai Zarasų, vėliau Panevėžio kalėjime. Jei vienas kitas žarasiškas dar pavy- ko šiaip taip iš Panevėžio kalė- jimo išpirti, tai dėl a.a. Pauliu- konio vokiečiai nesileido į kal- bas, ir jis buvo išsiustas į Vo- kietiją prievartos darbams. Iš Kybartų gelžkelių ir kitų patyrusių žmona, kad a.a. Pauliu- konis buvo pravežtas per Virba- lio glž. stotį (t.y. Kybartus), nuo atslėnkiančių rusų okupantu drauge su vaikais pasitraukė į Vokietiją, tikėdama kur nors ka- lėjime surasti ir vyrą.

1945. IX Ansbacho (Bavarijo- je) stovykloje a.a. Pauliukonis suorganizavo liet. progimnaziją ir buvo jos direktorium, 1947-48 m. Eichstaeto liet. gimn. inspek- torium, 1948-1950 m. Schwaeb- isch-Gmuende liet. gimn. di- rektorium ir 1949-1950 m. švie-

timo vadybos (prie Liet. Bend- ruomenės) pirmininku.

Karo metu gerokai apgraiuta velionies sveikata sudarė jam daug rūpesčio ir nelauktų sun- kumų išvykti į JAV. Todėl ši kraštą tepasiekė 1950 m., tik antruoju kartu. Čia jis tuojau įsijūngė į Worcesterio liuanis- tinės mokyklos mokytojus, kur išdirbo iki 1956 m., buvo tos mokyklos 3 metus vedėju. 1956-59 m. N. Pradėtosios Marijos seserų (Putnam, Conn.) bendra- butyje dėstė Lietuvos istoriją studentams.

Trumpai permetus jo gyvenimi- kelią, matyti, kad per 30 me- tų velionis skyrė jaunimo moky- mui ir auklėjimui, drauge dirb- damas dar su moksleiviais atei- tininkais ir skautais (1936-1940 Kybartų vietininkas).

Visuomenės veikėjas

Nuo 1936 m. dažnai užtikda- vau a.a. Pr. Pauliukonio vardą jaunimo, Vilniui Vaduoti S-gos, šaulių ir kitų organizacijų veik- loje. Po poros metų teko su juo susitikti Ateitininkų Namuose, kažkokiame susirinkime ar su- važiavime. Po gana aštrios dr. A. Maceinos socialiniais klau- simais paskaitos, po gana ramių visos eilės kalbėjusių pastabų pakilo ir labai gvyai kalbejo vi- dutinio ūgio, polietinis vyras, pa- žiūrėjęs į tuos socialinius reiškinius grynai iš praktiškos ir vie- tinės pusės. Tai ir buvo tas jau- nias mokytojas Pr. Pauliukonis iš Kybartų. Tuomet jį, rodos, būvau palaikęs "XX Amžiaus" vieno redaktorių a.a. Antano Pauliukonio giminaičiu. 1939 m. rudenį vėl su a.a. Pr. Pauliuko- niu teko susidurti slaptaime krikščionių demokratų suvažiav- ime Kaune, kur taip pat gvyai reikšėsi.

Vokietijoje jis dirbo vietos įvairiuose lietuvių komitetuose, dalyvavo Liet. Bendruomenės veikloje, todėl jį dažnai tekda- vo sutikti to meto suvažiavimuose. Visur jis reikšdavosi, gvyai svarstydavo reikalus, kartais gal ir perkarštai, ypač paliečiant po- litinius klausimus. Itin daug kal- bėdavo, kai buvo paliečiami lie- tuvių švietimo klausimai, į ku- riuos jis pažvelgdavo gana rea- liu tremties švietėjo žvilgsniu. Labai gerai prisimenu jo dau- gelį pastabų per VLIKo suvies- tą švietimo reikalais suvažiavi- mą 1950 m. vasarą Schwaebisch- Gmuende. Ten buvo visa gražiai suplanuota, t.y. gana platus mū- siu lietuviškasis švietimas užū- riuose, kai mūsų tarpe buvo dar daug užsidedimo ir kai visai ne- pažinome svetimų kraštų darbo bei švietimo sąlygų. Tuomet jau a. a. Pr. Pauliukonis pareiškė ir eilę labai kritiškų pastabų dėl tų mokyklų steigimo, programų

ir atsitiktinio mokytojų apsigy- venimo naujose vietose; kėlė jis ir mokytojų prieauglio reikalus, paskaitė ir buv. mokytojų laiškų ištrauką iš Australijos, JAV ir Kanados. Nežiūrint didelio suvažiavusių ryžto, šalia prel. M. Krupavičiaus kietų ir gana neramiai įžvalgių pastabų a.a. Pauliukonis, tada švietimo t.y. b. pirmininkas, buvo gana niū- rokas, nors sakėsi tikis nepri- klausomos Lietuvos išaugintu tėvu ir motina, jų rūpesčių išai- kyti lietuviškąją dviasį vaikuo- se, tikis ir mokytoju. Visdėlto jis prileido, kad nemažą dalį tė- vų, ypač motinų, gero gyvenimo banga gali pasigauti ir nusinė- ti. Tėvai esą gali panorėti kuo greičiau lieti savo vaikus į imi- grantinio krašto visuomenę ir nesirūpinti išlaikyti juose gimtos lietuvių kalbos. Tada jis manė, kad tuo keliu gali nueiti dalis darbininkijos, bet ne mūsų šviesuomenės, kuri sudarė trem- ties branduolį. Deja, pasirodė a.a. Pauliukonis perversino mū- siu šviesuomenę, ypač šiame krašte prie geresnio uždario pritaipus, ir nepilnai įvertino mažiau išprususį lietuvių, kuris dažnai net atsparesnis pasirodė ir už augštuosius mokslus baig- sius. Tuomet nutaėjimo gali- mybei buvo žymiai įžvalgesni prof. J. Brazaitis ir dr. J. Gri- nius.

Atvykęs į šį kraštą a.a. Pr. Pauliukonis, nors ir po sunkių fabrikinio darbo valandų, daly- vaudavo įvairiose lietuvių dr-jo- se. Jis buvo veiklus visose Bendruomenės žmogus, Naujo- sios Anglijos mokytojų s- goje, labdaros, ateitininkų sendrau- gių ir kt. Jis buvo jų nevienoje valdyboje, daug darbo valandų skirdavo vietos ateitininkų veik- lai, skaitydavo paskaitų jauni- mo stovyklose ir t.t. Dalyvavo ir apylinkės krikščionių demo- kratų židinyje, N. Anglijos Liet. Katalikų Mokslo Akademijos ži- dinio susirinkimuose bei suva- žiavimuose, atvykdavo ir į Bos- tono LB Kultūros Klubu susirinkimus, dažnai atsiveždamas savo ir kitų jaunimo. Žodžiu, lie- tuviškoje veikloje jį visur galė- jai rasti, visur prisisaukti. Už- tvenkti nutaėjimo banga, kuri šiame krašte dažnai sutampa ir su jaunimo nusikaltimų vilni- mis, jis laikė neatšaukiama pa- reiga, išplaukiančia iš jo giliai suprustos krikščionybės. (Bus daugiau)

ELTOS biuleteniai švėtimo- mis kalbomis leidžiami nuo 1953 m. Vakaruose. Biuletėnį anglų kalba Niujorke pradžioje reda- gavo H. Blazas; biuletėnio ispau- jų kalba Buenos Aires pirmuo- ju red. buvo K. Čibiras, dabar — prof. E. Paršelis; biuletėni prancūzų K. Paryžiuje red. B. Šlepetytė-Venskuvienė. E.

Lietuvio pokalbis su rusu

J. LAISVUŽIS

Lietuvis laukia išvykstančio traukinio, sėdėdamas Gudijos stoties, Maskvoje, laukimo salė- je. Greta jo sėdintis rusas už- klausia lietuvi:

— Sprendžiant pagal išvaizdą, atrodo, esate iš Pabaltijo?

— Taip, aš lietuvis.

— Taip, taip, prieš porą me- tų, karininku būdamas, pabuvo- jau visose Pabaltijo respubliko- se. Be to, daug apie jūsų žmo- nes ir iš kitų girdėjau.

— Kokį išpūdį paliko Pabal- tijos?

— Kraštas puikus, krautuvėse daugiau galima nusipirkti, negu Rusijoje. Estijoje už 40 rublių krautuvėje nusipirkau tokį megztinį, kurį čia Maskvoje juodojoje rinkoje už 60 rublių sunku gauti. Maskvos krautuvė- se tokie megztiniai nepasirodo.

O tokio turgaus, koks yra Rygo- je, ir sapne nespėdavau.

— Buvau ir jūsų Panevėžy, — tęsė rusas. — Kartą su dviem kitais karininkais nuėjau į resto- raną pietauti. Be sočių pietų, aiš- ku, užsisakėm ir degtinės. Nus- tebom, kai padavėja atnešė su- kaitą: už pietus su degtine tik 4 rubliai 40 kapeikų! Kadangi aš pakviečiau draugus pietų, tai saskaitą turėjau apmokėti aš.

Maskvoje tos pačios klasės res- torane tokie pietūs su degtine kainuotų mažiau 8 rublius.

Be to, padavėjas vieną rublį "pirrašytų", taip kad saskaitoje būtų 9 rubliai. Jei duotum pada- vėjui tik 9 rb. be arbatpinigių, padarytų labai rūgščią veido iš- raišką ir, sekančią kartą užėjus į tą patį restoraną, jis arba jo draugas padavėjas priverstų pie- tų laukti ne pusę, bet pusantros valandos.

Aš, remdamasis savo patyri- mu, suvokiau, kad padavėja ap- siskaičiavo. Nenorėdamas drau- gas pasirodyti kiale tame Pa- nevėžio restorane, pasakiau pa- davėjai, kad perskaičiuotų sas- kaitą, nes joje yra klaida. Pa- davėja žvilgtelėjo į saskaitą ir nesirūpinti išlaikyti juose gimtos lietuvių kalbos. Tada jis manė, kad tuo keliu gali nueiti dalis darbininkijos, bet ne mūsų šviesuomenės, kuri sudarė trem- ties branduolį. Deja, pasirodė a.a. Pauliukonis perversino mū- siu šviesuomenę, ypač šiame krašte prie geresnio uždario pritaipus, ir nepilnai įvertino mažiau išprususį lietuvių, kuris dažnai net atsparesnis pasirodė ir už augštuosius mokslus baig- sius. Tuomet nutaėjimo gali- mybei buvo žymiai įžvalgesni prof. J. Brazaitis ir dr. J. Gri- nius.

Atvykęs į šį kraštą a.a. Pr. Pauliukonis, nors ir po sunkių fabrikinio darbo valandų, daly- vaudavo įvairiose lietuvių dr-jo- se. Jis buvo veiklus visose Bendruomenės žmogus, Naujo- sios Anglijos mokytojų s- goje, labdaros, ateitininkų sendrau- gių ir kt. Jis buvo jų nevienoje valdyboje, daug darbo valandų skirdavo vietos ateitininkų veik- lai, skaitydavo paskaitų jauni- mo stovyklose ir t.t. Dalyvavo ir apylinkės krikščionių demo- kratų židinyje, N. Anglijos Liet. Katalikų Mokslo Akademijos ži- dinio susirinkimuose bei suva- žiavimuose, atvykdavo ir į Bos- tono LB Kultūros Klubu susirinkimus, dažnai atsiveždamas savo ir kitų jaunimo. Žodžiu, lie- tuviškoje veikloje jį visur galė- jai rasti, visur prisisaukti. Už- tvenkti nutaėjimo banga, kuri šiame krašte dažnai sutampa ir su jaunimo nusikaltimų vilni- mis, jis laikė neatšaukiama pa- reiga, išplaukiančia iš jo giliai suprustos krikščionybės. (Bus daugiau)

— Buvau ir jūsų Panevėžy, — tęsė rusas. — Kartą su dviem kitais karininkais nuėjau į resto- raną pietauti. Be sočių pietų, aiš- ku, užsisakėm ir degtinės. Nus- tebom, kai padavėja atnešė su- kaitą: už pietus su degtine tik 4 rubliai 40 kapeikų! Kadangi aš pakviečiau draugus pietų, tai saskaitą turėjau apmokėti aš.

Maskvoje tos pačios klasės res- torane tokie pietūs su degtine kainuotų mažiau 8 rublius.

Be to, padavėjas vieną rublį "pirrašytų", taip kad saskaitoje būtų 9 rubliai. Jei duotum pada- vėjui tik 9 rb. be arbatpinigių, padarytų labai rūgščią veido iš- raišką ir, sekančią kartą užėjus į tą patį restoraną, jis arba jo draugas padavėjas priverstų pie- tų laukti ne pusę, bet pusantros valandos.

Aš, remdamasis savo patyri- mu, suvokiau, kad padavėja ap- siskaičiavo. Nenorėdamas drau- gas pasirodyti kiale tame Pa- nevėžio restorane, pasakiau pa- davėjai, kad perskaičiuotų sas- kaitą, nes joje yra klaida. Pa- davėja žvilgtelėjo į saskaitą ir nesirūpinti išlaikyti juose gimtos lietuvių kalbos. Tada jis manė, kad tuo keliu gali nueiti dalis darbininkijos, bet ne mūsų šviesuomenės, kuri sudarė trem- ties branduolį. Deja, pasirodė a.a. Pauliukonis perversino mū- siu šviesuomenę, ypač šiame krašte prie geresnio uždario pritaipus, ir nepilnai įvertino mažiau išprususį lietuvių, kuris dažnai net atsparesnis pasirodė ir už augštuosius mokslus baig- sius. Tuomet nutaėjimo gali- mybei buvo žymiai įžvalgesni prof. J. Brazaitis ir dr. J. Gri- nius.

Atvykęs į šį kraštą a.a. Pr. Pauliukonis, nors ir po sunkių fabrikinio darbo valandų, daly- vaudavo įvairiose lietuvių dr-jo- se. Jis buvo veiklus visose Bendruomenės žmogus, Naujo- sios Anglijos mokytojų s- goje, labdaros, ateitininkų sendrau- gių ir kt. Jis buvo jų nevienoje valdyboje, daug darbo valandų skirdavo vietos ateitininkų veik- lai, skaitydavo paskaitų jauni- mo stovyklose ir t.t. Dalyvavo ir apylinkės krikščionių demo- kratų židinyje, N. Anglijos Liet. Katalikų Mokslo Akademijos ži- dinio susirinkimuose bei suva- žiavimuose, atvykdavo ir į Bos- tono LB Kultūros Klubu susirinkimus, dažnai atsiveždamas savo ir kitų jaunimo. Žodžiu, lie- tuviškoje veikloje jį visur galė- jai rasti, visur prisisaukti. Už- tvenkti nutaėjimo banga, kuri šiame krašte dažnai sutampa ir su jaunimo nusikaltimų vilni- mis, jis laikė neatšaukiama pa- reiga, išplaukiančia iš jo giliai suprustos krikščionybės. (Bus daugiau)

— Buvau ir jūsų Panevėžy, — tęsė rusas. — Kartą su dviem kitais karininkais nuėjau į resto- raną pietauti. Be sočių pietų, aiš- ku, užsisakėm ir degtinės. Nus- tebom, kai padavėja atnešė su- kaitą: už pietus su degtine tik 4 rubliai 40 kapeikų! Kadangi aš pakviečiau draugus pietų, tai saskaitą turėjau apmokėti aš.

Maskvoje tos pačios klasės res- torane tokie pietūs su degtine kainuotų mažiau 8 rublius.

Be to, padavėjas vieną rublį "pirrašytų", taip kad saskaitoje būtų 9 rubliai. Jei duotum pada- vėjui tik 9 rb. be arbatpinigių, padarytų labai rūgščią veido iš- raišką ir, sekančią kartą užėjus į tą patį restoraną, jis arba jo draugas padavėjas priverstų pie- tų laukti ne pusę, bet pusantros valandos.

Aš, remdamasis savo patyri- mu, suvokiau, kad padavėja ap- siskaičiavo. Nenorėdamas drau- gas pasirodyti kiale tame Pa- nevėžio restorane, pasakiau pa- davėjai, kad perskaičiuotų sas- kaitą, nes joje yra klaida. Pa- davėja žvilgtelėjo į saskaitą ir nesirūpinti išlaikyti juose gimtos lietuvių kalbos. Tada jis manė, kad tuo keliu gali nueiti dalis darbininkijos, bet ne mūsų šviesuomenės, kuri sudarė trem- ties branduolį. Deja, pasirodė a.a. Pauliukonis perversino mū- siu šviesuomenę, ypač šiame krašte prie geresnio uždario pritaipus, ir nepilnai įvertino mažiau išprususį lietuvių, kuris dažnai net atsparesnis pasirodė ir už augštuosius mokslus baig- sius. Tuomet nutaėjimo gali- mybei buvo žymiai įžvalgesni prof. J. Brazaitis ir dr. J. Gri- nius.

Atvykęs į šį kraštą a.a. Pr. Pauliukonis, nors ir po sunkių fabrikinio darbo valandų, daly- vaudavo įvairiose lietuvių dr-jo- se. Jis buvo veiklus visose Bendruomenės žmogus, Naujo- sios Anglijos mokytojų s- goje, labdaros, ateitininkų sendrau- gių ir kt. Jis buvo jų nevienoje valdyboje, daug darbo valandų skirdavo vietos ateitininkų veik- lai, skaitydavo paskaitų jauni- mo stovyklose ir t.t. Dalyvavo ir apylinkės krikščionių demo- kratų židinyje, N. Anglijos Liet. Katalikų Mokslo Akademijos ži- dinio susirinkimuose bei suva- žiavimuose, atvykdavo ir į Bos- tono LB Kultūros Klubu susirinkimus, dažnai atsiveždamas savo ir kitų jaunimo. Žodžiu, lie- tuviškoje veikloje jį visur galė- jai rasti, visur prisisaukti. Už- tvenkti nutaėjimo banga, kuri šiame krašte dažnai sutampa ir su jaunimo nusikaltimų vilni- mis, jis laikė neatšaukiama pa- reiga, išplaukiančia iš jo giliai suprustos krikščionybės. (Bus daugiau)

— Buvau ir jūsų Panevėžy, — tęsė rusas. — Kartą su dviem kitais karininkais nuėjau į resto- raną pietauti. Be sočių pietų, aiš- ku, užsisakėm ir degtinės. Nus- tebom, kai padavėja atnešė su- kaitą: už pietus su degtine tik 4 rubliai 40 kapeikų! Kadangi aš pakviečiau draugus pietų, tai saskaitą turėjau apmokėti aš.

Maskvoje tos pačios klasės res- torane tokie pietūs su degtine kainuotų mažiau 8 rublius.

Be to, padavėjas vieną rublį "pirrašytų", taip kad saskaitoje būtų 9 rubliai. Jei duotum pada- vėjui tik 9 rb. be arbatpinigių, padarytų labai rūgščią veido iš- raišką ir, sekančią kartą užėjus į tą patį restoraną, jis arba jo draugas padavėjas priverstų pie- tų laukti ne pusę, bet pusantros valandos.

Aš, remdamasis savo patyri- mu, suvokiau, kad padavėja ap- siskaičiavo. Nenorėdamas drau- gas pasirodyti kiale tame Pa- nevėžio restorane, pasakiau pa- davėjai, kad perskaičiuotų sas- kaitą, nes joje yra klaida. Pa- davėja žvilgtelėjo į saskaitą ir nesirūpinti išlaikyti juose gimtos lietuvių kalbos. Tada jis manė, kad tuo keliu gali nueiti dalis darbininkijos, bet ne mūsų šviesuomenės, kuri sudarė trem- ties branduolį. Deja, pasirodė a.a. Pauliukonis perversino mū- siu šviesuomenę, ypač šiame krašte prie geresnio uždario pritaipus, ir nepilnai įvertino mažiau išprususį lietuvių, kuris dažnai net atsparesnis pasirodė ir už augštuosius mokslus baig- sius. Tuomet nutaėjimo gali- mybei buvo žymiai įžvalgesni prof. J. Brazaitis ir dr. J. Gri- nius.

Atvykęs į šį kraštą a.a. Pr. Pauliukonis, nors ir po sunkių fabrikinio darbo valandų, daly- vaudavo įvairiose lietuvių dr-jo- se. Jis buvo veiklus visose Bendruomenės žmogus, Naujo- sios Anglijos mokytojų s- goje, labdaros, ateitininkų sendrau- gių ir kt. Jis buvo jų nevienoje valdyboje, daug darbo valandų skirdavo vietos ateitininkų veik- lai, skaitydavo paskaitų jauni- mo stovyklose ir t.t. Dalyvavo ir apylinkės krikščionių demo- kratų židinyje, N. Anglijos Liet. Katalikų Mokslo Akademijos ži- dinio susirinkimuose bei suva- žiavimuose, atvykdavo ir į Bos- tono LB Kultūros Klubu susirinkimus, dažnai atsiveždamas savo ir kitų jaunimo. Žodžiu, lie- tuviškoje veikloje jį visur galė- jai rasti, visur prisisaukti. Už- tvenkti nutaėjimo banga, kuri šiame krašte dažnai sutampa ir su jaunimo nusikaltimų vilni- mis, jis laikė neatšaukiama pa- reiga, išplaukiančia iš jo giliai suprustos krikščionybės. (Bus daugiau)

— Buvau ir jūsų Panevėžy, — tęsė rusas. — Kartą su dviem kitais karininkais nuėjau į resto- raną pietauti. Be sočių pietų, aiš- ku, užsisakėm ir degtinės. Nus- tebom, kai padavėja atnešė su- kaitą: už pietus su degtine tik 4 rubliai 40 kapeikų! Kadangi aš pakviečiau draugus pietų, tai saskaitą turėjau apmokėti aš.

Maskvoje tos pačios klasės res- torane tokie pietūs su degtine kainuotų mažiau 8 rublius.

Be to, padavėjas vieną rublį "pirrašytų", taip kad saskaitoje būtų 9 rubliai. Jei duotum pada- vėjui tik 9 rb. be arbatpinigių, padarytų labai rūgščią veido iš- raišką ir, sekančią kartą užėjus į tą patį restoraną, jis arba jo draugas padavėjas priverstų pie- tų laukti ne pusę, bet pusantros valandos.

Aš, remdamasis savo patyri- mu, suvokiau, kad padavėja ap- siskaičiavo. Nenorėdamas drau- gas pasirodyti kiale tame Pa- nevėžio restorane, pasakiau pa- davėjai, kad perskaičiuotų sas- kaitą, nes joje yra klaida. Pa- davėja žvilgtelėjo į saskaitą ir nesirūpinti išlaikyti juose gimtos lietuvių kalbos. Tada jis manė, kad tuo keliu gali nueiti dalis darbininkijos, bet ne mūsų šviesuomenės, kuri sudarė trem- ties branduolį. Deja, pasirodė a.a. Pauliukonis perversino mū- siu šviesuomenę, ypač šiame krašte prie geresnio uždario pritaipus, ir nepilnai įvertino mažiau išprususį lietuvių, kuris dažnai net atsparesnis pasirodė ir už augštuosius mokslus baig- sius. Tuomet nutaėjimo gali- mybei buvo žymiai įžvalgesni prof. J. Brazaitis ir dr. J. Gri- nius.

Atvykęs į šį kraštą a.a. Pr. Pauliukonis, nors ir po sunkių fabrikinio darbo valandų, daly- vaudavo įvairiose lietuvių dr-jo- se. Jis buvo veiklus visose Bendruomenės žmogus, Naujo- sios Anglijos mokytojų s- goje, labdaros, ateitininkų sendrau- gių ir kt. Jis buvo jų nevienoje valdyboje, daug darbo valandų skirdavo vietos ateitininkų veik- lai, skaitydavo paskaitų jauni- mo stovyklose ir t.t. Dalyvavo ir apylinkės krikščionių demo- kratų židinyje, N. Anglijos Liet. Katalikų Mokslo Akademijos ži- dinio susirinkimuose bei suva- žiavimuose, atvykdavo ir į Bos- tono LB Kultūros Klubu susirinkimus, dažnai atsiveždamas savo ir kitų jaunimo. Žodžiu, lie- tuviškoje veikloje jį visur galė- jai

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

NAUJI KUNIGAI

Vysk. J. Labukas gegužės 23 d. Kauno katedroje įšventino kunigus seminariją baigusius 8 diakonus. Jie paskirstyti: 3 — Kauno arkivyskupijai 2 — Kašiadorių ir 1 — Vilniaus arkivyskupijoms, 2 — Vilniaus arkivyskupijai. Nė vieno naujo kunigo negavo Telšių ir Panevėžio vyskupijos. Šventinimai bene pirmą kartą buvo atlikti lietuvių kalba.

MIRĖ A. BRUŽAS

Po sunkios ligos gegužės 28 d. Klaipėdoje mirė žurnalistas Antanas Bružas, sulaukęs 77 metų amžiaus. I. D. karū metais velionis, pasitraukęs į Sibirą, dirbo tremtinio globos komitete ir Lietuvių Biuro vedėju Tomke. Grižęs nepriklausomam Lietuvos, 1920-24 m. ėjo Šaulių Sąjungos kultūrinės propagandos vedėjo pareigas, redagavo "Trimtą", bet labiausiai pasižymėjo kaip "Ūkininko Patarėjo" ir "Mūsų Rytąjaus" steigėjas bei redaktorius. Šie ūkininkams skirti savaitraščiai buvo pasiekę rekordinių prenumeratorių skaičių. Iš jo raštų minėtini du leidiniai — "Bolsėvikų valdžia ir tvarka" (1920) ir "Kodėl lietuviai su lenkais nesutaria" (1922). Po pirmosios sovietinės okupacijos A. Bružas dirbo Studijų Biuro vicedirektorium ir yra prisidėjęs prie sovietų žlaurovimo demaskavimo "Lietuvių Aizhyvo" leidimo. Antrosios sovietinės okupacijos pradžioje buvo suimtas, kalintas Vilniaus kalėjime, išstremtas Sibiran. Grižęs neatgavo kompartijos malonės ir net nebuvė įtrauktas į "Mažąją lietuviškąją tarybinę enciklopediją".

MUZEJUS IR AKMUO

Beneik tuo pačiu laiku kompartija paskelbė isakus poeto Teofilio Tilvyčio ir Leono Joniko atminimui įamžinti. "Kantaplio" buvęs redaktorius, kandidatas satyrikas T. Tilvytis susilaukė atkartinio paminklo Vilniaus Antakalnio kapinėse ir memorialinės lentos prie namo Vilniuje, Muzėjaus g. 15, kur jam teko praleisti paskutiniuosius gyvenimo metus. Teofilio Tilvyčio vardas suteiktas Utenos pirmajai vidurinei mokyklai ir jo gimtųjų Sirvydžių kolchozui. Memorialinį T. Tilvyčio kambarį įsakyta įrengti Utenos rajono Tauragnų kultūros namuose. Maskvą JAV leidžiamose "Vilnyje" garbinęs red. L. Jonikas turės tenkintis Šilalės rajono Apvaršuvos kaime pastatytu paminkliniu akmeniu, dviem jo vardu pavadintoms gatvėms — Šilalėje ir Laukuvoje. Spaudos komitetas išleis pilną T. Tilvyčio raštų rinkinį ir atsiminimų knygą apie velionio poetą. Komitetas taip pat gavo įsakymą išleisti ir L. Joniko straipsnių rinkinį su "moksliniu įvadu" apie autorių. Atskira atsiminimų knygą jam nenumatė.

LIUDNA ŠVENTĖ

Platiųjų ežero vasaros sezono atidarymo šventę gegužės 23 d. baigėsi skaudžia nelaime. A. Jasaitis "Komjaunimo Tiesos" 102 nr. informuoja: "Ta pačia proga septynetas jaunuolių nutarė atšvęsti kažkieno gimimo dieną. Gausiai apsirūpinę gėrimais, sėdė ir valė ir nuplaukė ir pilies salą. Linksmosios iki sutemų. Kai viskas buvo išgeria, trys merginos ir du vaikinai sugalvojo paplaukioti valtele. Nusivyrus nuo kranto apie 200 metrų, valtis apsisvertė. Vienas vaikinai ir mergina išplaukė į salą, o trejetas priglaudė ežero gelmės..." Nuskendo Plungės autotransporto vairuotojas Stasys Staponkus, Klaipėdos profesinės technikos mokyklos nr. 18 dvi moksleivės — aštuoniolikmetė Birutė Bubelaitė ir septyniolikmetė Nina Kostrub.

KOMPARTIJOS FILOSOFAS

Spauda pažėrė liaupsinimų pluoštą "Tiesos" vyr. red. Genrikui Zimnui šešiasdešimtojo gimtadienio proga. Vilniškio kompartija, augščiausioji taryba paskelbė sveikinimo raštą, o maskvinis augščiausiasis sovietas paskyrė "Garbės ženklą" ordiną už "vaisingą darbą tarybinėje spaudoje". Čia, matyt, turimas galvoje liudnai pagarsėjęs G. Zimano rašinis sovietinėje "Pravdoje", kuriuo jis puolė tautines apraškas sovietų okupu Lietuvoje. Nuo 1945 m. G. Zimano redaguojama "Tiesa" lig šiol nėra padariusi jokios pažangos, įeiti neskaitysimė iš Maskvos gauto leidimo patiemis lietuviams paruošti komunistinės pasaulio įvykių apžvalgas. Pagrindiniam dienraščiui tokia liudnai reputacija garbės nedaro. Kad G. Zimaniui, vyriausiam šio laikraščio polittruksui, rūpi ne spaudos laisvė, bet asmeninė karjera, liudija jo bandymas veržtis į mokslinekų gretas. Respublikinei premijai jau pasiūlyta jo monografija "Per sukletėjimą į vienybę", kuri, R. Sarmaitio žodžiais "Valstiečių Laikraštyje", yra skirta "socialistinių nacių vystymosi ir jų santykių problemoms mūsų šalyje". R. Sarmaitis taipgi mini kitus G. Zimano "filosofijos" veikalus — "Lietuvių socialistinės nacių susiformavimo prielaidos ir sąlygos", "Kultūrinis TSRS tautų bendradarbiavimas — svarbi jų tolesnio suartėjimo sąlyga". Skaitai ir stebiesi, kaip buvęs lietuvių kalbos ir gamtos mokytojas G. Zimanas, universitete 1932 m. išgijęs biologo specialybę, galėjo pasidaryti filosofu. Atsakymą toje pačioje "Valstiečių Laikraščio" gegužės 14 d. laidoje mums duoda G. Zimana garbinantis kompartijos "mokslinekas" R. Sarmaitis: "1945-48 m. G. Zimanas antraeilėse pareigose dirbo Vilniaus Valstybinio V. Kapskio universiteto marksizmo-leninizmo pagrindų katedros vedėju, o nuo 1948 metų — filosofijos katedros vyresniojo daktaro. Sėkmingai apgynęs disertaciją, G. Zimanas 1955 metais gavo filosofijos mokslo kandidato laipsnį, o nuo 1956 metų jam buvo patvirtintas filosofijos katedros docento mokslinekų vardas. Nuo 1968 metų G. Zimanas eina profesoriaus pareigas Vilniaus Valstybinio pedagoginio instituto filosofijos katedroje..." Taigi, G. Zimano kelias į filosofiją buvo per marksizmo-leninizmo pagrindus, kurie jam ir darbdaviams Maskvoje yra augščiausioji gyvenimo išmintis.

NESEKMINGA ŽUKLĖ

Kašiadorių rajono gamtos apsaugos inspektorius K. Tarasevičius pranešimo spaudos puslapiuose, Paparčių kolchoziniams išliko skaudus nelaimė. Mechanizatoriai Romas Perednis ir Vytautas Kanevičius amoniakinio vandens trešė dirva Neris pakrantėje, talkinami Vytauto Dzedulionio ir Edvardo Kulikausko. Vakar baigė darbą, panaudo pažvejoti neleidžiamomis priemonėmis. Supylė Neris kibirą amoniakinio vandens, vyrai pasiraityto kelnes ir šoko į Nerį gaudyti užduotinį žuvį. Amoniakas užnuodijo ne tik žuvis, bet ir neatsargus žuvis naikintojus. Romas Perednis mirė Neris pakrantėje, o draugai atsidūrė ligoninėje, kur ir šiandien dar tebesigdo Vytautas Dzedulionis. Inspektorius K. Tarasevičius skaitytajam primena ir kita Paparčių nelaiminga žūklautija, pernai neršto metu bandžiusį žuvis užmušinėti elektros srove. Tasų žūklė taip pat baigėsi kapinėmis — elektros srovė nutrenkė ir į vandenį įbridusi žūklautoją.

V. Kst.

Tautinių šokių grupė "Gyvataras"

atstovavusi Kanadai tarptautiniame liaudies šokių festivalyje Prancūzijoje, pirmą kartą aplankys su specialia lietuviška programa

VAKARŲ KANADOS LIETUVIŲ APYLINKES

- SAULT STE. MARIE — BIRZELIO 26, penktadienį (Elk Hall, 216 Bay St., 7 v. vakaro)
- WINNIPEG — BIRZELIO 27, šeštadienį (St. Mary's Academy Concert Hall, 550 Wellington Cres., 7 valandą vakaro)
- EDMONTONE — BIRZELIO 28, sekmadienį (Northern Jubilee Auditorium, 2 v.p.p.)
- KALGARY — LIEPOS 1, trečiadienį (Beaverbrook Senior High School Audit., 9019 Fairmount Dr., S.E., 8 valandą vakaro)
- VANKUVERIJE — LIEPOS 4, šeštadienį (Queen Elizabeth Playhouse, 3 v. p. p.)

Nepaprastai spalvingą tautinių šokių ir dainų programą "Gyvataras" atliks ne tik lietuviams, bet ir kitiems pirmajai teatrui salėse. Pranešimai bus daromi lietuvių ir anglų kalbomis. Visi lietuviai, seni ir jauni, kviečiami dalyvauti ir pasikviesti savo bičiulius kanadiečius.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ VAKARŲ KANADOJE

DELHI, ONTARIO

VISI KVIEČIAMI DALYVAUTI

KANADOS ŠAULIŲ ŠVENTĖJE!

Š. m. birželio 27 d., 7 v. v., DELHI LENKŲ SALEJE, 234 MAIN ST., įvyks išskilinga Kanados šaulių šventė, kurioje dalyvaus Lietuvos gen. konsulas Kanadoje dr. J. Zmuidzinčas, Šaulių Sąjungos pirm. Vincas Tamošiūnas, KLB krašto valdybos pirm. dr. Čepas ir daugelis svečių iš JAV ir Kanados.

Meninę programą atliks Delhi ir Rodney jungtinis lietuvių jaunimo choras, vadovaujamas muz. kun. B. Pacevičiaus, ir tautinių šokių grupė, vadovaujama Danutės ir Eugenijaus Bliskų. • Bus gėra muzika, linksmi šokiai, veiks bufetas, gausi loterija ir kita. Visi lietuviai prašomi nepraleisti gražios progos pabendrauti su mūsų jaunimu ir pasimatyti su atvykusiais svečiais.

DLK Gedimino - Delhi šaulių kuopos valdyba

VISŲ TAUTIEČIŲ LAUKIAME ATVYKSTANT!

TRADICINĖ JONINIŲ ŠVENTĖ

ST. CATHARINES MISTE BIRZELIO 27, ŠEŠTADIENĮ, punktualiai 6.30 val. v., CANADIAN LEGION HALL — 111 CHURCH ST.

PROGRAMOJE:

- Jonų pagerbimas
- Amerikos lietuvių stalai!
- Loterijos, turtingi bufetai, kitos įvairybės.
- V. BABECKO lietuviškas orkestras.

Laukiame lietuvių iš visur į šį didelį, gražų jaunimo ir senimo sąskrydį!

SKAUTŲ REMEJAI

HAMILTON, ONTARIO

ATEITININKŲ ŽINIOS

Gegužės 23 d. įvyko ateitininkų tradicinė metinė šventė. Šeštadienį po pietų moksleiviai ir studentai ateitininkai dalyvavo Mišiose, kurias atnaušo kun. G. Kijauskas, SJ, iš Čikagos. Salėje įvyko susirinkimas, kuriame kalbėjo Rimas Petrauskas, studentas iš Toronto. Jo tema buvo "Asmenybės ugdymas". Esą žmogus gali laimėti klausdamas kitus ir žiūrėdamas, kaip kiti elgiasi. Po to buvo diskusijos, kuriose visi gilinosi į šią temą.

Šeštadienį vakarą Jaunimo Centre įvyko sendraugų at-kų paruoštas kartūnų balius, kur pasirodė Hamiltono mergaičių choras, sol. studentas J. Vaškevičius. Po koncerto buvo šokiai, loterija ir kartūnų sknelių įvertinimas.

Sekmadienį 11 val. Mišiose organizuotai dalyvavo jaunuoliai, moksleiviai ir studentai ateitininkai iš Hamiltono, Toronto ir Ročesterio. Salėje buvo bendri pusryčiai, paruošti tėvų komiteto. Per pusryčius buvo sveikinimai iš kitų kuopų. Po to įvyko svarbiausia šventės dalis, kurios metu nauji ateitininkai davė įžadus, pasiryždami veikti, vadovauti ateitininkams principais jaunučių, moksleivių ir studentų gretose. Pagrindinė kalbą pasakė dr. M. Ramūnienė iš Otavos. Meninę programą atliko jaunimas: buvo tautiniai šokiai, eilėraščiai, dainos. Patat buvo bei moksleivių labai juokingai paruoštas "teismas". Sugiedoję at-kų himną, visi atsiveikino megi sekancijų darbo metu. Šaulius Balsys

ŽUKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO

"Giedraitis" valdyba visų narių vardu nuširdžiai dėkoja p. p. Alinai ir Kaziui Žilvičiams už puikias patalpas, kuriose įvyko metinis klubo narių susirinkimas ir kavutė. Valdymo išrinkti: pirm. A. Kuras, sekr.-izd. A. Povilauskas, saudoymo vadovais V. Sasnauskas, A. Prieklauskas ir A. Buinis, medž. skyr. vadovu A. Pintulis ir žūkl. skyr. vadovu J. Stankus, J. Kristalaitis ir P. Sakalas. Naujoji valdyba rūpinasi klubo patalpa ir šaudyklos pagrazinimu. Šis darbas buvo neįsivengiamai reikalingas. Nors ir aprkarta einamaisiais darbais, valdyba vis dar randa laiko išvykoms surengti.

Tokia klubo išvyka bus birželio 21, sekmadienį, 2 v. p. p., puikiuose klubo šaudyklos aplinkoje su premijuotais šaudymais bei žaidimais. Kviečiame visus atsilankyti ir išbandyti taiklių ranką! Vaikams vaisvandeniai ir karšti "šuneliai" — nemokamai. A. P. LAIDOTUVES. Š. m. birželio pra-

lėje buvo bendri pusryčiai, paruošti tėvų komiteto. Per pusryčius buvo sveikinimai iš kitų kuopų. Po to įvyko svarbiausia šventės dalis, kurios metu nauji ateitininkai davė įžadus, pasiryždami veikti, vadovauti ateitininkams principais jaunučių, moksleivių ir studentų gretose. Pagrindinė kalbą pasakė dr. M. Ramūnienė iš Otavos. Meninę programą atliko jaunimas: buvo tautiniai šokiai, eilėraščiai, dainos. Patat buvo bei moksleivių labai juokingai paruoštas "teismas". Sugiedoję at-kų himną, visi atsiveikino megi sekancijų darbo metu. Šaulius Balsys

Is laido tuvių namų buvo išlydėtas birželio 9 d., 9.30 v. r., mažo būrelio lietuvių į Aušros Vartų šventovę. Atsiveikinti su a. a. Petru Luku pirmieji atsilankė į laido tuvių namus gerokai prieš 9 v. velionies artimiausį šūktelėjo: "Petrai, kelmis, sakau Tau, laukime į Montrealį, ten mūsų laukia artimieji ir draugai". Prie manes sėdėjęs po pažįstamas riktėlėje: "Ei, liaukis ten lazda bakstinėti į grindis, duok mirusiam ramybę, nes visiems reikia mirti". Gi tas prisiklimo skelbėjas atsakė: "Ar tu pavydi jam kelius?" Kratydams rankoje lazda, išėjo pro duris.

Gal ši pastaba neverta dėmesio, bet būtų daug maloniau, jei tai nesiųktų ateityje. Mačiusiems ir girdejušiams tai paliko neaukų išpūdį. Br. M.

Advokatas

EUGENIJUS KRONAS,

B. Sc., B. C. L.

32 James St. So.,

Royal Bank Building,

suite 614,

tel. 522-8781

Hamilton, Ontario

Šviežia mėsa — Dešros — Skanumynai

R. Denninger Limited

HAMILTON — ONTARIO — CANADA

284-288 KING STREET EAST — 528-8468

740 UPPER JAMES STREET — 389-4113

Nemokama autoaikštė prie abiejų krautuvų

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO

KOOPERATYVAS "TALKA"

21 Main St. East, kamb. 203, tel. 528-0511

Darbo valandos:

pirmadieniais 9.30 — 5 v. p. p.

antradieniais 9.30 — 5 v. p. p.

trečiadieniais 9.30 — 5 v. p. p.

ketvirtadieniais 9.30 — 5 v. p. p.

penktadieniais 9.30 — 8 val. vak.

šeštadieniais 9.00 — 1 v. p. p.

Liepos ir Rugpjūčio mėn. šeštadieniais "Talka" uždaryta.

Mokame už:

depozitus — 5%

šėrus ir sutalpas — 6%

už vienu metų terminuotus indėlius — 8%

Pradame:

2 mėnesines paskolas — 10%

3 mėnesines paskolas — 9%

Nemokama gyvenybė ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas žem. patarnavimas. Pardavimas "American Travelers" čekius. Užtikrintas indėlių saugumas. Kapitalas — virš \$1.850.000.

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

STOVYKLOS DAINAVOJE. Moksleivių Ateitininkų Sąjunga, organizuojama jaunimo stovyklas, siekia sudaryti sąlygas jaunimui susipažinti, pabendrauti, sveikai paatostogauti ir ugdyti organizacinį samoningumą. Programoje — sportas, išskylos, apylinkės gamta, vakarais laisvalaikis, pasirodymai, vaidinimai ir šokiai... Organizacinis lavinimas, pašnekesiai, būrelių diskusijos taip pat sudaro svarbią programos dalį. MAS labai ragina tėvus, ypač šiais jubilėjiniais ateitininkijos metais, savo vaikus leisti gausiai dalyvauti ateitininkų jaunimo stovyklose: moksleivių — birželio 21 iki liepos 5 d., jaunučių — liepos 5 iki liepos 19 d. Registracija — per vietos globėjus. Kaldnė dviem savaitėm: \$55 ir \$5 registracija vienam iš šeimos; \$90 ir po \$5 dviem; \$125 ir po \$5 trim iš šeimos; vienai savaitėi: \$30 ir \$5 vienam iš šeimos; \$50 ir po \$5 dviem iš šeimos; \$60 ir po \$5 trim iš šeimos. Sveikams nakvynės neparupinamos ir reikalaujama, kad iš stovyklos išvykų vakaro programai pasibaigus. Už maistą \$1 už valgį: pusryčiai \$1, pietūs \$1 ir t. t. Pagaidejama, kad važiuojantys į stovyklą moksleiviai ir jaunučiai atsivežtų savo uniformas: mergaitės — baltas bluzes ir tamsias mėlynas sijonus su emblema, (moks. juostelės), berniukai — baltus marškinius ir tamsias ilgas kelnes — su ženklukais, juostelėm. MAS CV.

N. PR. MARIJOS SESELIŲ naujoje Neringos stovyklavietėje Malbore, Vermonto valstijoje, jau pradėti statybos darbai. Stovyklų šventinimas ir rėmėjų seimas Neringoje įvyks birželio 21 d. Stovyklauti užsiregistravo daugiau kaip 60 mergaičių. Jos galės stovyklauti dvi arba keturias savaites nuo liepos 5 d. iki rugpjūčio 1 d. Registruojamasi pas seselę Dalią M. Kehlinskaitę, Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260, USA. Tel. (802)254-8090. Stovyklauti priimamos lietuviškos kalbančios 7-16 metų amžiaus mergaitės.

BUVUS LIETUVOS KARIUOMENES vadas gen. Stasys Raštakis, gyvenąs Monterey, Kalifornijoje, lankėsi Los Angeles mieste, kurin planuoja persikelti šį rudenį.

ČIKAGOS JAUNIMO CENTRE posėdžiavusi pirm. V. Tamošiūno vadovaujama Lietuvių Šaulių Sąjungos naujoji centro valdyba įteikė buvusiam generolui K. Musteikiui \$250 premiją už jo knygą "Prisiminimų fragmentai", bet autorius čekį gražino valdybai. Dabar ši suma, kurios \$200 parūpino Šaulių Sąjunga ir \$50 šaulys Kazys Žilėnas, bus panaudota kitai premijai. Jai bus pagerbtas kuris nors kitas rašto, dailės ar mokslo srityje pasižymėjęs šaulys.

LIETUVIŲ FONDO vajuos komiteto pirmininku Los Angeles mieste išrinktas architektas Edmundas Arabas. Jis pakeitė dvejus metus kormitetui vadovavusį poetą Bernardą Brazdionį.

TARPTAUTINIAM FESTIVALIUI Akrono, Ohio valstijoje, lietuviams atstovavo Jolitos Kavaliauskaitės ir Mindaugo Leknicko vadovaujama Klevelando Sv. Kazimiero liutuanistinės mokyklos tautinių šokių grupė "Soktinis". Žiūrovai entuziastiškai sutiko jos Subatėlę, Kepurninę, Mikitienę, Grandinėlę ir Astūnytį, J. P. Vaitaičio vadovaujama Birutės Studijų Draugija festivalyje įrengė lietuvišką paviljonėlį, kuriame buvo išstatyta gintaro dirbinių, medžio drožinių, lėlių su tautiniais drabužiais, lietuvių autorių knygų anglų kalba, lietuviškų kepinų. Parodėle rūpinosi specialus komitetas su pirm. P. Kazlauskienę prieškakyje. Festivalių rengėja T. Colegie Klevelando "Soktinis" pakvietė dalyvauti panašaus pobūdžio renginiuose Youngstown, Columbus bei kitose vietovėse ir pažadėjo apmokėti kelionės išlaidas.

Vokietija

LIETUVIŲ KUNIGŲ STUDIJŲ DIENAS Braunschardte prie Darmstadto gegužės 27-31 d. atidare ir joms vadovavo vysk. A. L. Deksnys, pirmininkavo kun. dr. V. Kazlauskas iš Romos ir kun. J. Petrošius iš Paryžiaus, sekretoriavo kun. dr. P. Celičius, kun. dr. J. Petraitis ir kun. dr. Kl. Zalalis. Po Mišių ir pamoklo kiekvieną dieną buvo trys pranešimai, užbaigiami diskusijomis. Sveitinamųjų sielovados reikalavimus skaitė pirmoji prel. L. Tulabos paskaita "Mūsų pastoracijos prasmė ir uždaviniai "Pastoralis Migratorum Cura" teorijoj ir praktikoje". Supažindinęs dalyvius su pagrindinėmis sveitinamųjų sielovados institucijomis, jis taipgi padarė apžvalgą ir lietuvių sielovados įvairiuose pasaulio kraštuose. Pranešimą apie Katalikų Bendrijos būklę sovietų okupuotoje Lietuvoje skaitė kun. dr. J. Vaisnora. Apie Vatikano radio lietuvišką programą žodį tarė kun. dr. V. Kazlauskas. Kasdien lietuviškai skiriama 15 minučių religinio ir tautinio pobūdžio laida, o sekmadienio rytą transliuojama papildoma pusvalandžio programa. Kun. J. Petrošiaus iš Paryžiaus paskaitos tema buvo "Liturgija ir jos vaidmuo mūsų pastoracijoje". Kun. H. J. Šulcas dėstė žvilgsnį į jaunimo auklėjimo klausimus. T. A. Bernatonis, OFM, kalbėjo apie lietuvių kunigų pastoracijos darbus ir jų labdaros veik-

la. Paskutinioji diena buvo pradėta dr. J. Norkaičio referatu "Pasauliečiai mūsų pastoracijoje". Asmeninės pastoracijos klausimus nušvietė kun. A. Senkus, Vasario 16 gimnazijos problemas — jos direktorius V. Natkevičius. Be sumintųjų paskaitininkų bei pranešėjų, pokalbuiose dalyvavo ir kaip koreferantai papildę mintis: kun. B. Liubinas iš Kaiserslauterno, kun. V. Sarka iš Hamburgo, kun. V. J. Damijonaitis iš Buchschlago, kun. A. Rubikas iš Osthofeno. Priimtomis rezoliucijomis pasveikintas popiežius Paulius VI aukštinis kunigystės sukakties proga, Vatikano pareigūnai, Vokietijos vyskupai bei augštieji dvasininkai. Lietuvos vyskupams, kunigams ir tikintiesiems skirtas sveikinimas buvo perduotas per Vatikano radiją, kurio vadovybė painformuota apie religijos persekiojimą ir dabartinę tikintųjų būklę Lietuvoje. Studijų dalyviai nutarė paruošti ir išleisti vokiečių bei prancūzų kalbomis specialų leidinį, panaudodama paskutiniuosius Lietuvos kunigų laiškus sovietų premjerui A. Kosyginui.

Urugvajus

MOTINOS DIENOS MINEJIMĄ gegužės 26 d. Lietuvių Kultūros Draugijos salėje surengė Alfredo Stanevičiaus vadovaujamas jaunimo tautinių šokių ansamblis "Ažuolynas". Minejimas buvo pradėtas Rozos Pretkutės vadovaujama mažųjų "Rintukų" tautiniais šokiais ir deklamacijomis. Po to programon išjungė jaunimo "Ažuolynas" ir veteranų "Gintaras". Šokėjas akordeonu palydėjo Vytautas Vajauskas. Programoje taipgi dalyvavo vokiečių ir austrų tautinių šokių grupė, kurios akompaniatorium buvo akordeonistas Juozas Petruškevičius. Minejimas baigtas bendrais visų dalyvių šokiais, kurių metu grojo net du orkestrai. "Ažuolyno" ansamblio nariai savo paslaugomis telkė aukas numatyti išvykai į Braziliją. Jie jau yra pradėję mokytis eile naujų šokių išvykos programoms.

Australija

LIETUVIŲ SUSISKAIDYMA praneša nuolatinis Klevelando "Dirvos" bendradarbis Vladas Radzevičius. Iyvykiai prasidėjo gegužės 2 d. Sidnėjyje, kur posėdžiavo ALB krašto valdyba. Posėdini atėjo penki sėdniejškiai — V. Bernotas, J. Kapocius, J. K. Kedys, J. Veteikis ir "Minties" spaustuvės savininkas P. Nagys su specialiu raštu rankose, turinčiu 95 parusius ir reikalaujančius atleisti iš pareigų ALB krašto valdybos leidžiamos savaitraščio "Mūsų Pastogė" redaktorių V. Kazoka. Rašte minimas jo nukrypimas į politinius lyktvilius, atitrukinimas nuo tautinės krikščioninės linijos. Rašto autoriai reikiška nepasitenkinima V. Kazoko vedamaisiais, fejletonais ir netgi jo viešom kalbom. V. Kazokas yra ne tik savaitraščio redaktorius, bet ir ALB krašto valdybos narys. Pirmininkui M. Zakarui buvo pareikšta, jog P. Nagio "Minties" spaustuvė, kurioje spausdinama "Mūsų Pastogė", pereinama keturių savaičių laikotarpui rezervuojasi teise neprimti tokių straipsnių, kurie nesiderina su minėto rašto reikalavimais. V. Radzevičius cituoja šio rašto ištrauką: "... Per nurodytą keturių savaičių laikotarpį straipsniai ir žinios, neprimtini "Minties" spaustuvė, nebus spausdinami nesustarus su ALB krašto valdybos pirmininku p. M. Zakaru ir jam juos patvirtinus..." Šį raštą ALB krašto valdyba norėjo paskelbti "Mūsų Pastogėje", bet "Minties" šeimininkas P. Nagys nesutiko. Tada teko kreiptis į kitą spaustuvę ir lapelio formos painformuoti ALB leidžiamą laikraščio skaitytojus. Jame pridėta ALB pastaba: "Minties" spaustuvė priskiria sau teisę kontroliuoti "Mūsų Pastogę", net eidama prieš ALB krašto valdybos nutarimus."

ADELAIDES LIETUVIAI STUDENTAI melburniečiams suavidino Vasario 16 proga Adelaidėje pastatyta Anatolijaus Kairio "Palikima". Išvykos programa buvo papildyta humoringa dailimi — "Memorabilia".

Winnipeg, Manitoba

GRANDIOZINIS KONCERTAS. Birželio 27 d., 7 v. v., St. Mary's Academy koncertų salėje įvyko Kanados reprezentacinės grupės "Gyvataras" iš Hamiltono, Ont., ir solisto St. Baro iš Čikagos koncertas. Tai retas įvykis mažoje lietuvių kolonijoje. Tikime, kad visi tautiečiai atsilankys, atsives savo atžalą ir svečius. Tikrai bus ko pasižiūrėti ir pasiklausyti. Įėjimas: suaugusiems \$1.50, jaunimui \$1.00. Vieta labai graži, automobilų pastatymas patogus — autoaikštė, taip pat galima statyti parke kelių pakraščiuose. Važiuoti patogiau iš Stafford ir prieš pat Academy Rd. sukti į dešinę į St. Mary's Academy parką. Pirmas pastatas iš Stafford pusės ir bus koncertų salė. Bilietai gausiami: Eaton, Bay ir klebonijoje. Prieš koncertą — prie įėjimo.

SUSITUOKĖ: gegužės 16 d. — Irena Virginija Rutkauskaitė su Brian Robert Preston. Birželio 5 d. Giedrutė Gustytė su Rene Joseph Jean Marie Lahais.

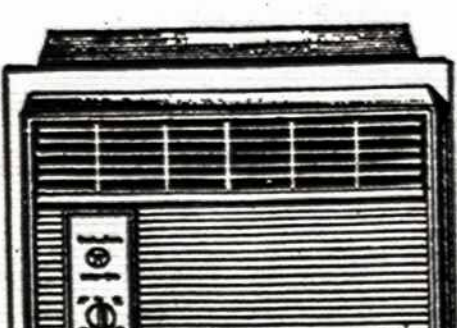
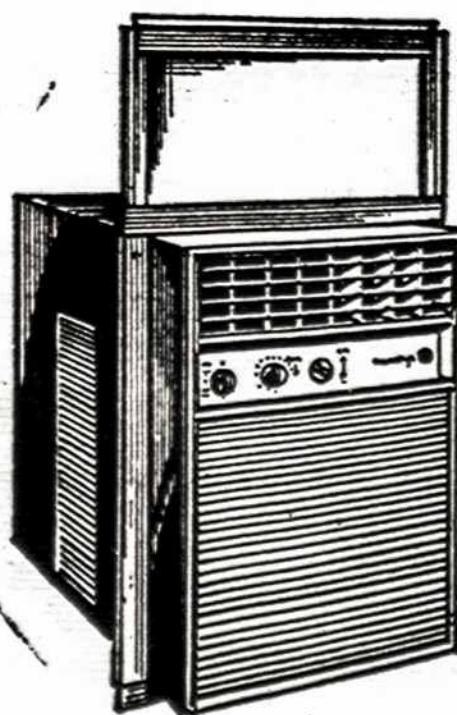
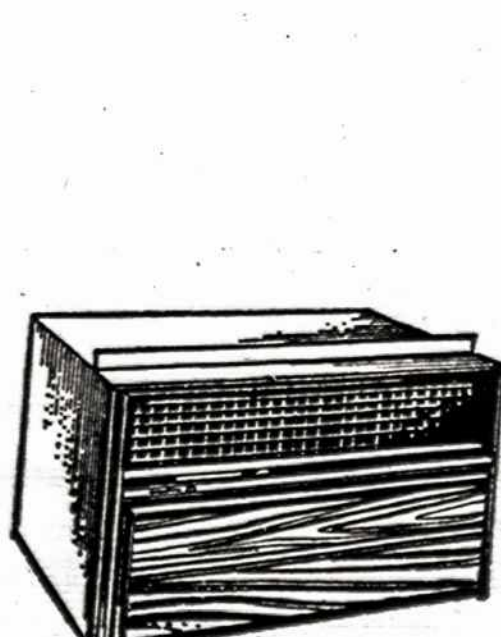
MANITOBOS UNIVERSITETO architektūros fakultetas susidomėjo lietuvių bažnyčios vitražais, kurių projektus paruošė ir darbą prižiūrėjo N. ir A. Kulpaivičiai. Kor.

PALYGINKITE IR APSISPRESITE PIRKTI

WESTINGHOUSE ORO VĖSINTUVUS

Pasirinkimas iš 12 modelių — nuo 5,000 BTU iki 24,000 BTU

Kainos nuo \$179.00

KNIGHT

SALES & SERVICE

RADIO & TELEVISION

168 Locke St. S., Hamilton, Ont.

Savininkas ALGIS (AL) PILYPAITIS

Tel. 522-5028 arba 522-56

"PIRŠLYBOS ŠAPNAGIUOS"

Operetė, kuri sutelkė 85 vaidintojus ir 800 žiūrovų Detroito V. MINGELA

Prieš keletą metų muzikas Stasys Slizys sugalvojo pastatyti muzikinį veikalą "Piršlybos Šapnagiuos". Kodėl taip ilgai jis su tai mintimi gyveno? Kodėl taip ilgai nuleista? Pirmiausia todėl, kad tokiam veikalui pastatyti reikėjo choro, savo orkestro ir atskirų šokių grupės. O svarbiausia reikėjo sugėbėti taip vadinamos "jaunimo krizės" metais sutraukti gausų jaunimo būrį, išmokyti dainuoti, orkestrą groti, o kitus šokti ir vaidinti.

Pastangų vainikas

1970 m. gegužės 16 d. Dearborn Crestwood (Detroito priemiestis) valstybinės gimnazijos salėje įvyko lyg ir stebuklas. "Piršlybos Šapnagiuos" išvydo scenos šviesą.

Detroito turime tris iškilus menininkus: muziką St. Slizį, tautinių šokių mokytoją Galiną Gobienę ir dramų režisierių bei aktorių Justiną Puseširį. Kai ši trijulė savo parengimus ruošė atskirai, nesugebėjo pasiekti didesnio meninio efekto. Kai kada net šimtinę žiūrovų sukvietė savo lengva. Bet kai jie sujungė savo talentus, pasiryžo siekti stambesnio tikslo, jis buvo pasiektas. Čia aprašomas laisvos Lietuvos kaimo buities (komiško pobūdžio) muzikinis veikalas su traukė 800 žmonių — lietuvių ir melietuvių.

Trijų vienetų junginys

Muzikas Stasys Slizys jau visa eilę metų dirba su mokyklų jaunimui; ypač jam sekėsi organizuoti, mokyti ir koncertuoti su mergaičių choralais. Ir šiuo atveju St. Slizis paruoštas choras, duetai, trio, kvartetai ir t. t. parodė, kad jauni solistai ir choristai buvo gerai paruošti. Juo labiau išskirtinis jo darbas, kad tie menininkai tėra 15 — 18 metų amžiaus mokiniai. Nepaprastai sunku dideliame mieste gyvenanti jaunimą suburti repeti-cijom (labai daug padėjo tėvai). Dekoracijos — J. Puseširio; dekoracijų techniški darbai — M. Abariaus; šviesų efektai — A. Plekaičio.

Choras dainavo trim balsais. Daugiausia buvo sopranų — 31, altų — 16, baritonų — 14. Choras gyvas, dinamiškas, nebuvo verkšlenančio vilkinimo. Iš viso — 61 choristas.

Dirigentas sugebėjo sudaryti ir įvairių muzikos instrumentų orkestrą. Paminėtini dalyviai: pianistė ir akompaniatorė Regina Slizytė, jaunimo choro pranešėja Karolė Veselkaitė, akordeonistas Rimas Kasputis, gitaristė Aldona Petruskaitė, kanklininkė Jonytė Beržanskė, čellistė Suzana Deltuvaite, I smuikininke Margarita Deltuvaite, II smuikininke Judita Deltuvaite. Tai prie 61 pridedę 8 orkestrantus, turime 69 asmenų jaunimo būrį.

ROMAS VAŠTOKAS — DAKTARAS

S. m. kovo 13 d. Kolumbijos universitete Niujorke prof. Romas Vaštokas apgynė savo disertaciją "Siaurės Amerikos proistorinių indėnų tautelių vario išdirbiniai" (Aboriginal Use of Copper in The Great Lakes Area) ir gavo filosofijos daktaro laipsnį. Šį įvykį jis kukliai atžymėjo savo giminių bei artimųjų tarpe, sujungdamas tą šventę su namo įkurtuvėmis.

Jis gyvena Peterborough, Ontario, mieste su žmona Joana (buvusi Belickaitė) ir abu profesoriaus Trento universitete. Romas yra Trento universiteto archeologinės mokyklos direktorius, o nuo praėjusių mokslo metų vidurio paskirtas ir to paties universiteto antropologijos katedros vedėju.

Prof. R. Vaštokas yra gimęs 1935 m. spalio 2 d. Tauragėje. Taigi, tikras žemaitis, atkaklus moksle, bet labai nuodirdus su savo draugais. Karo metu, kaip ir daugelis, Romas su savo tėveliais ir broliu Stasiu pasitraukė iš Lietuvos į Vokietiją, o po karo išvyko į Angliją. 1951 m. jie imigravo į Kanadą ir apsigyveno Toronte. Čia jis 1955 m. baigė Parkdale gimnaziją ir įstojo į Toronto universitetą, kuriame studijavo anglų kalbą bei literatūrą. Gavęs bakalaurą laipsnį, pradėjo domėtis antropologija ir tęsė savo studijas Toronto universitete, kuriame gavo magistro laipsnį. Šios srities studijas įsiaišgino Kolumbijos universitete Niujorke. Dar nebaigęs disertacijos pradėjo profesoriatu Peterborough mieste. Dėlto disertacijos užbaigimas nusitęsė.

Nuo pat moksleivių ateitininkų kuopos įsisteigimo 1951 m. Toronte Romas buvo veiklus jos narys ir vienu metu — pirmininkas. Jis taipgi dalyvavo kun. B. Pacevičiaus vaidybos būrelyje "Sietyne", kuriam vėliau, baigęs dramų kursą, vadovavo.

Prieš keletą metų drauge su archit. Vytautu Petruliu pagaminė filmą "Five-foot square" apie archeologinius indėnų kultūros liekanų kasinėjimus, kuriems tuo metu pats vadovavo. Tas filmas buvo net du kartus įvertintas: Kanados šimtmečio varžybose 1967 m. pripažintas geriausiu Kanados istoriniu filmu, o 1968 m. — geriausiu tų metų "Society of Canadian Cine Amateurs" filmu.

Šią vasarą prof. R. Vaštokas vėl vadovaus Trento universiteto archeologinės mokyklos kasinėjimams prie Midlando, Ont. Jis kviečia į vasaros apylinkėse stovyklaujančius lietuviškus rengti ekskursijas ir apilankyti kasinėjimą vietovę.

Džiaugiantis prof. R. Vaštoko atsikičiui laimėjimui, belieka jam palinkėti ir toliau tęsti savo mokslinį darbą su tokiu pat uolumu bei pasiašventimu, kokį padarė iki šiol.

K. J. Stš.

Negalime pamiršti ir tautinių šokių "Silainės" šokėjų. Jie šioje operetėje sudarė šokantį kaimo jaunimą. Tautinių šokių grupės "Silainė" mokytoja ir vadovė G. Gobienė daugiau kaip 20 metų moko Detroito lietuvių jaunimą tautinių šokių. Prie bendros jaunų menininkų grupės pridėjus 16 "Silainės" šokėjų ir šokiams grojanti akordeonistą Andrių Čerskų, susidarė 85 asmenų meno kolektyvas.

Sios operetės autorius — kun. Vikt. Kaleckis. Pats veikalas nebuvo literatūrinio požiūriu geras — reikėjo daug ką perdirbti ir papildyti. Čia jau nuopelnas rež. Justino Puseširio ir muz. St. Slizio. Ir nepriekabus grožinės bei dramatinės kūrybos ir lietuviško kaimo žinovas galėtų daug ko pasigesti. Bet... rež. Just. Puseširio ir muz. St. Slizys užsūstinę tartų: "Duokite brandesnį muzikinį veikalą! Pa-keisime!"

Operetės turinys

Tėvui įtkio nevykęs, bet turtingų tėvų sūnus Anupras, tad ryžosi vienintelę savo dukrą Verutę išleisti už jo. Verutė gi melėjo Jurgi. Jau pirmame veiksmo užsimegė intriga. Tėvas pasikvietė pagalbon skerdžių Motiejų, kad supirštų jo dukrą Verutę su Anupru. Pirmajame veiksmo vyksta dialogai. Visi pokalbiai, kaip ir dera operetėje, melodingų dainų atauduose. Dainuojami duetai, trio, kvartetai... Vis ruošiamasi subatvakariui, kai sodyboje susirinkus jaunimui, gros muzika, prasidės šokiai. Verutė vengia Anupro ir nežino, kad šeštadienio vakarųskose jos tėvas su piršlio Motiejais pagalba bandys supiršti ją su Anupru. Tačiau lyg ir papirktas piršlys pasigailejo Verutės ir vietof tęso geidaujamą Anupro superšą su Verutės mylimuoju Jurgiu. Žodžiu, linksma ir laiminga pabaiga.

Antusias veiksmas sudarė visą vaidinimo idomumą. Dainuoja choras, sukasi šokėjai, groja orkestras, grupuojasi masinės scenos. Mergaitės žydi nuostabaus spalvingumo tautiniuose drabužiuose. Atrodė, tartum tautodailės parodoj būtume atsidūrę. Masės jaunimo. Daug dinamikos.

Muz. St. Slizys abiem veiksmams pritaikė ir suharmonizavo 25 atskiras dainas, kurių daugumą atliko choras, palydinimas orkestro. Kita jų dalis buvo dainuojama solo, duetu, trio, kvartetu.

Publika buvo tikrai entuziastingai nusiteikusi. Plojimai ir galo nebuvo. Tai buvo tikra jaunimo šventė. Buvo atvažiuavusių net ir iš kitų miestų. Jau daugelį metų detroitiečiai neturėjo tokio masto muzikinio veikalo scenoje.

Operetė "Piršlybos Šapnagiuos", antroji scena

Nuotr. K. Sragausko

Ar reikalingos privačios galerijos?

LEONAS URBONAS

Niujorke, Manhattano saloje, neseniai susitarė dešimt menininkų ir surengė parodas. Jos skyrėsi savo charakteriu nuo šimtų parodų, kurios čia nuolat vyksta: buvo atdaros tikrai vieną savaitę, surengtos ne galerijose, bet dailininkų studijose, t. y. didesnių ar mažesnių namų pastogių kambariuose. Tokių pastogės studijų Manhattane negalima vadinti mada. Tai lojalūs išeitiš, kur trūksta patalpų.

Savaitgalio parodos tapo gyva naujiena. Iškelti jas padėjo televizija ir spauda. Jos sutraukė žiūrovus, meno mėgėjus, apšvietė privacijas miesto galerijas. Nemažai paveikslų buvo parodoma.

Nerimo ir rūpestelio banga supurtė galerijų direktorius. Rūpinosi net 57-tos gatvės ir Madison Ave. pasauliniai meno prekybos centrai.

Nepastovio publika aplenkė galerijas ir eilėmis lankė studijas! Meno kūrinių keitė rankas be liūto kashio, o liūtai klausė: "Menininkų streikas?" To iki šiol nebuvo. Kas būtų, jei menininkai susiorganizuotų, boikotuotų galerijas? Be naujų kūrinių virstų jos senienų krautuvė — muzė-jais.

Galingas ir didelis Niujorkas. Jo didelė širdis, nors ir be mėlės, yra jautri, baili. Niujorko nervai visada įtempti. Rasių kovos. Studentų riaušės. Protestai, demonstracijos dėl Vietnamo, Kambodijos. Plius — menininkų streikas.

Tai ne naujiena

Studijų savaitgalio parodos nebėra naujiena. Prieš keletą metų surengė ją ir Sydnejaus mieste, Australijoje. Susitariau su kolega austru Flugelmanu ir atidarė parodą savaitgaliniui jo didelę studiją. Žmonės ėjo, lankė nuo pat ryto iki vėlyvos nakties. Pirkto ir išpirko ištatytus paveikslus bei skulptūras. Kiti smalsuoliai vartė eskizų krūvas, rinkosi parodai nenumatytus darbus ir prašė paroduoti. Susidomėjimas buvo gyvas.

Zinios greitai pasisklid. Sekantį pirmadienį Sydnejaus didieji laikraščiai skambino mai ir namus ir klausė, kokia šio pasisekimo paslaptis? Kokie mūsų tolimiesi planai? O gal opozicija privaciam miesto galerijom organizuojam?

Dieną vėliau ir mano studijos duris pasibėdė galerijos A direktorius ir siūlė patraukti ją turti. Siūlėsi būti vienintelio mano atstovo ir rodyti mano paveikslus Melbourne, Sydnejuje ir Kanberoj jo valdomose galerijose. "No deal" — jam atsakiau. Sudėti visa savo kūrybą į vieną krepšį? Tai manęs neviliojo ir nebuvo reikalo. Dvi studijų parodos per metus, ir mums privacių galerijų nereikia. Be to, yra nemažai progų rodyti paveikslus grupinėse parodose, į kurias meno kritikai atsilanko.

Sprogimas studijoje

Baisus sprogimas viena naktį manęs vos iš lovos neišmetė. Virš augstų eukalipto medžių, visai netoli kelio, liepsnos ir kibirkštys ir brkstantį rytmečio orą. "Ugnis ir sprogimas visiškai sunaikino menininko studiją Oyster Bay priemiestyje." Taip pranešė radijo žinios. Tai buvo ta pati Flugelmano studija, kur mes prieš savaitę vynu ir alumi aplaistėm antrą pasisekusią parodą.

Elektros laidų susijungimas — buvo spėliojama. Įkaitusios acetelino ir deguonies bombos sudraskė studiją ir išbarstė kaimynų langus. Galima tikėti, kad čia piktos valios nebuvo.

Tuo metu ir mano keletas tapybės darbų dūmų pavidale ir augštybes pakilo. Gaila buvo ir to didelio portreto, kurį kurdamas kolega mane dvi savaites po keletą valandų kasdien at kietos kėdės išlaikė. Kiek tuo metu pridiskutuota, priskėdė, te-orijų sukurta ir sugriauta, susi-pykta ir susitaikyta. Už tas "kančias" po portretų parodos valstybinę meno galeriją Flugelmanas man tą portretą padovanojo. To dėsimo atsiimti dovana ir šiandien negaliu sau atleisti.

Sekanciais metais Oyster Bay priemiesty studijos parodų ne-

Pavojus galerijoms?

Dviejų dailininkų privačios parodos studijoje, tolokai nuo trijų milijonų gyventojų miesto centro, privacių galerijų ir bankrūtų pastogės studijų Manhattane negalima vadinti mada. Tai lojalūs išeitiš, kur trūksta patalpų.

Sumanumu, išdradingumu, idėjų gausumu menininkas visada prašoks verslininką. Ištvėrmė, kantrybė, nuoseklumas verslininkui atneša sezono derlių. Kūrėjas ir prekybininkas yra kontrastas. Kuris kuriam daugiau reikalingas, neturėtų ir abejonės būti.

Pirkėjas ir galerija Ar mano kūrinius perkančiai publiakai privacios galerijos yra reikalingos? Tai jau kitas klausimas. Paveiksliai vietoti nestovi: jie perkami ir pardoduami, keičia rankas, kaip vertybiniai ląskai arba akcijos. Mirusių meistrų darbai išpūstom iki milijono dolerių kainom tapo prestižo simboliais. Skurdusių, badavusių meistrų biografijos skaitomos be jausmo. Šiandienieji bėra naujos biografijos. Jas vėliau žmonės skaitys, šaltai pamins, išpūdingas vietas išpūs, padidins, ir filmus perkels. Paveikslų kainos kils geometrine progresija, o meno prekybininkai lankstys ilgų skaičių čekių.

Asmeninė patirtis Prisimena man paskutinę studijos parodą, kurią surengiau savo name Australijoje. Vienam savaitgaliniui šių metų pradžioje savo gyvenamąją namą ir studiją pavėčiau laikine galerija. Norėjau dar kartą pasitikrinti, kiek man Australijoje privacios galerijos reikalingos.

Sios parodos metu patyriau labai daug. Šis patyrimas galės būti naudingas ateityje, ypač po šios parodų kelionės, kai reikės apsispręsti, ar pasilikti S. Amerikoje, kuris Europoj ar grįžti į Australiją.

Parodos finansinis pasisekimas iš dalies įgalino leisti ir šią rizikingą parodų kelionę. Nuosavybės paminėti

Lietuvių švietimas Vokietijoje. Vairk darželių, pradžios mokyklų, gimnazijų, gimnazijų, specialių mokyklų ir kursų, veikusių 1944-1950 m. apžvalgos su žemėlapiu bei 252 nuotraukom. Priede — lietuvių švietimas Austrijoje su 10 nuotraukų. Redagavo Vincentas Liulevičius. Chicago, 1969 m., 639 psl. Išleido Kultūrai Remti Draugija, 7026 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

VLIKo 1969 M. SEIMAS. V. Alseikos redaguotas ELTOS leidinys, spausdintas rotatorium. 48 psl. Niujorkas, 1970 m.

Pasaulio Lietuvis. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Nr. 10-46, 1970, kovas-gegužė.

Svietimo Gairės. Lietuviškojo ugdymo žurnalas. Nr. 2(6). Leidžia JAV LB švietimo taryba. Čikaga, 1970 m.

Lietuviai Amerikos Vakaruose. 1970 m. 4 nr. Leidėjas — A. Skirius. Redaguoja — red. kolegija.

Lietuvių Dienos 1970 m. 4 nr. Redaktorius — Bern. Brazdionis, leidėjas — A. Skirius.

Ar daug privacių galerijų mieste galėtų savo lankytojams ką nors panašaus pasiūlyti? Jaunieji dailininkai Aš čia nepamirštu jaunų dailininkų, kurie dar sau vardo neįsigijo. Be spaudos ir kitų ryšių priemonių esi nežinomas. Galerijas lanko meno kritikai ir žurnalistai, su kuriais direktoriai bando palaikyti ryšį. Galerijos daug rizikuoti nenori ir negali. Jaunas menininkas dažniausiai turi parodos išlaidas pats padengti, jeigu nėra pardavimų. Tuos pinigų jis turi kur nors kitur, kitu būdu uždirbti. Kaina — laikas ir energija.

Manhattano "dešimtuko" noras išsivaduoti iš galerijų globos gali būti naujos eros ženklas arba priminimas galerijom, kad ir jų galios yra ribotos. Jaunimas neramus, sumanus. Kur pasuks meno kūryba, jo verslas, parodys rytojus. Šis rytojus netikrumas nervina privacias galerijas.

VYTAUTAS ČESNA

GYVENIMAS

Gyvenimas — tai nuotaka,

Kuri rytoj padės vestuvių rūbus

Ir verks skausmų dieną angui sukniubus,

Neradusi, ką jai žadėjo tuokiantis...

Ir niekas nepakels purve suminto lopo,

Ir pumpuro nulaužo neužgydys...

O žemė mūsų dainuoja, klesti žydį

Ir žieduose žaizdas ir mirtį slepia.

Vilkaviškis, 1942. XI. 2

Atsiųsta paminėti

Lietuvių švietimas Vokietijoje. Vairk darželių, pradžios mokyklų, gimnazijų, gimnazijų, specialių mokyklų ir kursų, veikusių 1944-1950 m. apžvalgos su žemėlapiu bei 252 nuotraukom. Priede — lietuvių švietimas Austrijoje su 10 nuotraukų. Redagavo Vincentas Liulevičius. Chicago, 1969 m., 639 psl. Išleido Kultūrai Remti Draugija, 7026 S. Claremont Ave., Chicago, Ill. 60636, USA.

VLIKo 1969 M. SEIMAS. V. Alseikos redaguotas ELTOS leidinys, spausdintas rotatorium. 48 psl. Niujorkas, 1970 m.

Pasaulio Lietuvis. Leidžia Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba. Nr. 10-46, 1970, kovas-gegužė.

Svietimo Gairės. Lietuviškojo ugdymo žurnalas. Nr. 2(6). Leidžia JAV LB švietimo taryba. Čikaga, 1970 m.

Lietuviai Amerikos Vakaruose. 1970 m. 4 nr. Leidėjas — A. Skirius. Redaguoja — red. kolegija.

Lietuvių Dienos 1970 m. 4 nr. Redaktorius — Bern. Brazdionis, leidėjas — A. Skirius.

tabu ir įdomu, kad studijoj meno mėgėjas pasirenka sau paveikslą greičiau ir su tam tikru išitikimu, lyg ir savim pastikėjimu. Jis tarsi obuolį nuo obels pats nuskina, o ne iš krepšio krautuvė išsirenka. Jis tartum vaiką iš pačių tėvų adoptuoja, o ne iš našlačių prieglaudų. Apžiūrėjęs studiją, parodą, net ir neužbaigtus darbus, jis išsirenka "patį geriausią", naujausią ar ankstyviausią darbą. Galerijai pirkėjas norėtų matyti, ką menininkas studijoj sau pasilako. Tas jo noras lieka nepatenkintas.

Darbo šentovė

Meno studija yra darbo šentovė, į kurią žiūrovas būna pakviestas asmeniškai. Tam vizitui atsiminti jis išsineša suvenyrą — dalį studijos. Už šį suvenyrą jis turės mokėti darbo valandą ir energiją savo srityje. Tačiau jis žino, kad šiose dalybose nėra to trečio žmogaus, laukiančio su žirkle trečdaliu ar pusės čekio.

Per tą savaitgalį du trečdaliai parodos buvo išpirkti. Daug naujų pažinčių užmegzta.

Valkai žaidė sode, kiršino žuvelės tvenkinyje, o tėvai neformaliai apsirėngę, lengvųjų nuotakoj studijavo paveikslus kėdėje ar sofų atsėdėję, vynu, alumi ar vaisių sultim užsigerdami. Vakare prie lauko sode kepdami mėšą tęsėm diskusijas — nebūtinai apie meną; galbūt apie kelionę mėnulin, studentų riaušes Japonijoje.

Ar daug privacių galerijų mieste galėtų savo lankytojams ką nors panašaus pasiūlyti?

Jaunieji dailininkai

Aš čia nepamirštu jaunų dailininkų, kurie dar sau vardo neįsigijo. Be spaudos ir kitų ryšių priemonių esi nežinomas. Galerijas lanko meno kritikai ir žurnalistai, su kuriais direktoriai bando palaikyti ryšį.

Galerijos daug rizikuoti nenori ir negali. Jaunas menininkas dažniausiai turi parodos išlaidas pats padengti, jeigu nėra pardavimų. Tuos pinigų jis turi kur nors kitur, kitu būdu uždirbti. Kaina — laikas ir energija.

Manhattano "dešimtuko" noras išsivaduoti iš galerijų globos gali būti naujos eros ženklas arba priminimas galerijom, kad ir jų galios yra ribotos. Jaunimas neramus, sumanus. Kur pasuks meno kūryba, jo verslas, parodys rytojus. Šis rytojus netikrumas nervina privacias galerijas.

LOS ANGELES LIETUVIŲ JAUNIMAS — "Vakaru aidų" ansamblis ir tautinių šokių grupės "Atetis" šokėjų nūdzūgino lietuvių inscenuotą muz. O. Metrikienės muzikinį spektaklį "Kartą gintaro pakrantėje". Muziką šiam spektakliui sukūrė Lietuvos nemačiusi trečios kartos lietuvių O. Metrikienė, tekstą — jos vyras A. Metrikis, panaudojęs poetų prof. dr. E. Tumienės, B. Brazdionio, V. Mykaloičio-Putino ir A. Prizgintaitės eilėraščius. Režisavo A. Zemaits, spektaklį pradėjęs K. Bradino eilėraščiu ir su V. Jatuliene deklamavęs Maironio "Juratę ir Kastytį". Pirmoji inscenizacijos dalis žiūrovus nukėlė į vaidilčių laikus, antroji — į lietuviškas Jonines. Pastatyme dalyvavo vietiniai solistai — B. Dabšienė, A. Pavaras, R. Aukštikalnė, R. Dabšys, J. Čekanauskienė, A. Polikaitis, J. Petronis, O. Deveikienė ir J. Radvenienė, talkinami "Vakaru aidų" ir "Atetis", kurios šokėjai paško keletą tautinių šokių Joninių dalyje.

JAUNASIS PIANISTAS MINDAUGAS MACIULIS, 18 metų amžiaus, Čikagos augštesniojo liutuanistinės mokyklų surengtam rečitaliui buvo pasirinkęs nelengvus Scarlatti, Schumanno, Debussy ir Beethoveno kūrinius. Recenzentai pabrėžia šio jauno pianisto gerą techniką bei įsijautimą ir atliekamą kūrinių. Po koncerto M. Maciulis išvyko į Northwestern universiteto muzikinį kursą vadovaujamas J. Zemaits. Šiame baigė gimnaziją ir muziką lig šiol studijavo pas De Paul universiteto profesorius. Rudenį muzikos studijas tęs Roosevelt universitete, kur jam stipendiją parūpino talentingi pasirodymai varžybose, koncertuose ir televizijos programose.

INZ. JONAS SEPETYS parašė ir išleisdino anglų kalba filosofinio pobūdžio 66 puslapių knygą "A Critique of Relativity". Leidėjas — Philosophical Library Niujorke. Tai Einšteino filosofijos kritiškas gyvulinas, remiantis kitų mokslininkų bandymais. Autorius pateikia ir savo samprotavimų.

INŽ. B. Baranaukas, PLIAS Toronto skyriaus pirm., daug pasidarbavęs rengiant architektūrą ir inžinierių suvažiavimą Toronte, kalba suvažiavimo dalyviams.

Nuotr. S. Dabkaus

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LIETUVIŲ KALBOS KURSA Čikagos universitete dėstys E. Bradynaitė, kalbotyrą — prof. dr. P. Jonikas. Lituanistinių studijų iniciatoriai šiame universitete organizuoja stipendijų fondą, kuriuo galės pasinaudoti rimti ir gabūs studentai, norintys tapti kalbininkais. Stipendijų reikalams yra atidaryta speciali sąskaita nr. 57960-9 Chicago Savings įstaigoje. Aukos galima nukreipti į šią sąskaitą arba kreiptis telefonu į K. A. Girdvainį dienos metu 778-2858, vakarais — 778-7936.

DR. JONAS ZMUIDZINAS, jr., gavo specialią atžymėjimą, pasirašytą NASA administratoriaus J. Paine, už mokslinį įnašą "Apollo" projektui, kurio dėka buvo pasiekta mėnulis. Štai atžymėjimo originalinis tekstas: "The National Aeronautics and Space Administration presents the Apollo Achievement Award to Dr. Jonas Zmuidzinas in appreciation of dedicated service to the nation as a member of the team which has advanced the nations capabilities in aeronautics and space and demonstrated them in many outstanding accomplishments culminating in Apollo 11's successful achievement of man's first landing on the moon, July 20, 1969. Signed at Washington, D.C. J. Paine, Administrator, NASA."

PROF. DR. JOANA VASTOKIENE gavo Canada Council stipendiją trejiems metams (po \$6000 ir metus) tirti S. Amerikos vakarų indėnų meną bei architektūrą. Šiais metais ji atliks tyrinėjimus Niujorko, Vašingtono, Aliaskos ir Britų Kolumbijos muzėjuose; 1971 m. — N. Anglijos bei kitose svarbesniuose S. Amerikos muzėjuose; 1972 m. — Leningrado muzėjuje, kuriame yra daug šiai studijai naudingos medžiagos. Šiuo metu prof. J. Vastokienė persikėlė iš Toronto universiteto į Trent universitetą Peterboro mieste, kur antropologijos katedros vedėju yra jos vyras prof. dr. Romas Vaštokas.

DAIL. ROMAS VIESULAS, dėstęs grafiką amerikiečių Temple universiteto dailės mokykloje Romoje, su trim amerikiečiais dailininkais dalyvavo JAV ambasados patalpose surengtoje grupinėje dailės parodoje. Lietuviai kūrėjai atstovavo jo grafikos darbai.

PROF. VYTAUTO MARIJOSIAUS iniciatyvos dėka Čikagos Lietuvių Opera 1972 m. sezonui susilauks keturių naujų vienveiksmių lietuviškų operų. JAV LB centro valdyba sutiko kompozitoriams skirti po \$1,000, libretistams — po \$300. Išlaidoms panaudota dalis III dainų šventės pelno. Naujųjų operų spektaklių bus atžymėtas pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Kompozitorius pakviesti ir su jais sutartis pasirašyti JAV LB centro valdyba įgaliojo prof. V. Marijosių. Bostone jis jau tarėsi su kompozitoriais Juliu Gaideliu, Romanu Kačinskiu. Spaujoje minimi kiti du kandidatai — kompozitoriai VI. Jakubėnas ir J. Švedas. Naujųjų operų reikalais rūpinsis JAV LB centro valdybos kultūros reikalų vedėjas Anatolijaus Kairo sudaromas komitetas, kurin bus pakviestas prof. V. Marijosių, Čikagos Lietuvių Operos atstovai ir eilė kitų asmenų. 1971 m. sezoną Čikagos Lietuvių Opera numato atžymėti Gian-Carlo Menotti "Semmergės ir vagies" spektakliais. Šią operą išvertė į lietuvių kalbą yra pakviestas Stasys Santvaras.

LOS ANGELES LIETUVIŲ JAUNIMAS — "Vakaru aidų" ansamblis ir tautinių šokių grupės "Atetis" šokėjų nūdzūgino lietuvių inscenuotą muz. O. Metrikienės muzikinį spektaklį "Kartą gintaro pakrantėje". Muziką šiam spektakliui sukūrė Lietuvos nemačiusi trečios kartos lietuvių O. Metrikienė, tekstą — jos vyras A. Metrikis, panaudojęs poetų prof. dr. E. Tumienės, B. Brazdionio, V. Mykaloičio-Putino ir A. Prizgintaitės eilėraščius. Režisavo A. Zemaits, spektaklį pradėjęs K. Bradino eilėraščiu ir su V. Jatuliene deklamavęs Maironio "Juratę ir Kastytį". Pirmoji inscenizacijos dalis žiūrovus nukėlė į vaidilčių laikus, antroji — į lietuviškas Jonines. Pastatyme dalyvavo vietiniai solistai — B. Dabšienė, A. Pavaras, R. Aukštikalnė, R. Dabšys, J. Čekanauskienė, A. Polikaitis, J. Petronis, O. Deveikienė ir J. Radvenienė, talkinami "Vakaru aidų" ir "Atetis", kurios šokėjai paško keletą tautinių šokių Joninių dalyje.

JAUNASIS PIANISTAS MINDAUGAS MACIULIS, 18 metų amžiaus, Čikagos augštesniojo liutuanistinės mokyklų surengtam rečitaliui buvo pasirinkęs nelengvus

MANN MARTEL

REALTOR

2320 Bloor St. W. Tel. RO 2-8255

KINGSWAY, \$12.000 įmokėti, 6 kambarių, 3 miegamųjų, atskiras, mūrinis, vienaaukis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Viena atvira skola 10-čiai metų.

ROYAL YORK — BLOOR, 8 kambariai per du aukštus, 4 miegamieji, atskiras gražių plytų namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderniai išbaigtas rūšys su atviru židiniu, didelis kiemas. Viena skola. Už mėnesio galima užimti.

BLOOR — ISLINGTON, arti požeminio traukinio ir krautuvų, 6 kambarių namas, moderni virtuvė ir prausykla, pilnai įrengtas rūšys su patogumais. Dideli kambariai, kaikiurės su kilimais. Didelis sklypas su medžiais.

SWANSEA, \$10.000 įmokėti, viena skola. 6 kambarių, atskiras, mūrinis namas su garažu ir privačiu įvažiavimu. Moderni virtuvė. Viena atvira skola.

JANE — ANNETTE, \$27.900 prašoma kaina už 6 kambarių, atskirą,

mūrinį namą su garažu ir įvažiavimu (privačiu). Gražūs kambariai, kaikiurės kilimais, moderni virtuvė. Arti krautuvų ir susisiekimo.

BABY POINT, \$2.500 įmokėti, mūrinis, 6 kambarių namukas su įvažiavimu ir garažu. Didelė, moderni virtuvė. Tuojau galima užimti. Arti krautuvų ir susisiekimo.

BLOOR — JANE, modernus 10 kambarių dvibutis (duplex) su privačiu įvažiavimu ir dvigubu šildomu garažu. Vandenių alyva šildomas. 2 modernios prausyklos ir virtuvės. Gražus sklypas ir puikus vaizdas ant upės pakrantės. Prašo \$20.000 įmokėti. Viena atvira skola 10 metų. Reta proga.

BATHURST — LAWRENCE, 6 modernūs butai su balkonais ir visais patogumais 4—6 kambarių didumo. Mėnesinė nuoma \$1.135. Arti krautuvų ir susisiekimo. Viena skola iš 6%. Prašo įmokėti bent \$40.000. Reikalingi namai pardavimui

B. SAKALAS

Darbo telef. RO. 2-8255 Namų telef. 766-8479
P.S. Jeigu kartais nerastumėte šiam skelbime su tinkamo namo ar biznio, tuojau skambinkite mums paštelėms, kad mes turime naują, nes mes gauname kas dieną naujų nurodymų.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 COLLEGE ST., TORONTO 4, TEL. 532-3400

Kasos valandos:

Pirmad. 10-3
Antrd. ....uždaryta
Trečiad. ....uždaryta
Ketvirtad. 10-3
ir 4.30-7
Penktad. 10-3
ir 4.30-8
Šeštad. 9-12
Sekmad. 9.30-11

MOKA:

už term. indėlius 3 metams...8%
už term. indėlius 2 metams...7%
už term. indėlius 1 metams...7%
už depozitus čekių s-tas...5½%
už šerūs 1969 m. išmokėta...6%

DUODA PASKOLAS:

asmenines — iki \$10.000...9%
nekiln. turto — iki \$30.000...8½%

Nemokamas visų narių gyvybės draudimas pagal santuopų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų — iki \$10.000. Parduodame American Express kelionių čekius ir International Money Order — pinigines perlaides. Priimame mokėjimus už nekiln. turto, telefonų, elektros, vandenį ir dujas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS LIETUVIAMS

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

REALTOR

1072 Bloor Str. W. Tel. 534-9286

GRIMSBY — NIAGAROS PUS, netoli miesto, parduodamas 10 akrų žemės sklypas. Gera investicija, prašoma kaina tik \$8.900.

BLOOR — DUNDAS, tik \$4.000 įmokėti, mūrinis, 6 kambariai, 2 prausyklos, garažas. Skola iš 7½%.

SWANSEA — JANE, atskiras, gražių plytų, 6 šviesūs kambariai, vandeniu-alyva šildomas. Arti susisiekimo ir krautuvų. Garažas su privačiu įvažiavimu. Įmokėti \$8.000, lengvos išmokėjimo sąlygos.

BLOOR — RUNNYMEDE, 7 dideli ir gražūs kambariai, moderniai įrengtas ir skoningai išdekoruotas. Didelis kiemas, platus šoninis įvažiavimas, garažas. Įmokėti \$10-12.000, skola iš 8½%.

JANE — BABY POINT, \$10.000 įmokėti, 7 kambariai per du aukštus. Vandenių-alyva šildomas, šoninis įvažiavimas, garažas. Graži vieta, arti krautuvų ir susisiekimo.

MIMICO — PRIMROSE AVE., mūrinis, 11 kambarių dvibutis (duplex), įrengtas rūšys su atskira vonia ir prausykla. Privatus įvažiavimas. Dvigubas garažas. Įmokėti \$12.000, prašo tik \$37.500. Vertas dėmesio pirkinys.

S. JOKUBAITIS

REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI.

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

JIESKOTE GERŲ EUROPIETISKŲ DESRŲ — KUMPIŲ — SVIEŽIOS MĖSOS — IMPORTUOTŲ SKANUMYNŲ?

visa tai rasite tik

tip-top MEATS

delicatessen
krautuvėse

SEKITE SAVAITGALIŲ SPECIALIUS PIRKIMUS!

1727 Bloor St. West (Prieš Keele St. požeminio stotį)
Yorkdale Shopping Centre ir nuo rugpjūčio mėn. — Fairview Mall (Don Mills ir Sheppard)

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. . Tel. 533-4414

Extra Realty Ltd.

758 DOVERCOURT RD., TORONTO 4. TEL. LE 1-1161

SWANSEA, \$20.000 įmokėti, atskiras mūrinis 2-jų butų, 6 metų senumo, modernus pastatas. Užbaigtas rūšys, trys modernios virtuvės, trys keturių gabalų prausyklos, garažas, privatus įvažiavimas. Gražus dekoratyvinis kiemas. Prašoma kaina \$50.000; viena atvira skola.

JANE — DUNDAS, \$80.000 įmokėti, mūrinis, gražių plytų, 29 butų liuksusinis pastatas, po 2 miegamus su balkonais butai, garažai. Gražus pastatas ir vieta. Pajamų per metus \$63.000, išlaidų \$14.500. Kaina už butą — apie \$13.000.

RONCESVALLES, prie Sv. Juozapo ligoninės, \$8—10.000 įmokėti, mūrinis, atskiras, 7 kambariai per 2 aukštus, moderni virtuvė, garažas, šoninis įvažiavimas; prašoma kaina \$25.900.

BLOOR — RUNNYMEDE, \$10.000 įmokėti, mūrinis 12 kambarių dvibutis (duplexas), 2 rūšiai, 2 mūriniai garažai, privatus 9 pėdų įvažiavimas. Kaina: \$38.900.

J. KUDABA

Toronto Real Estate Boards narys.

LE 1-1161, namų 783-2105

KANADOS ĮVYKIAI

Atkelta iš 1-mo psl.

Iš Čekoslovakijos 1968 m. pabėgusiems dantų gydytojams lig šiol nepavyko gauti teisių Kanadoje. Nė vienas jų neišlaikė specialiojo egzaminų, nors kaikiurės dantų gydytojų praktika Čekoslovakijoje vertėsi apie 20 metų. Kaltę teko skirtingai technikai ir anglų kalbos nemokėjimui. Vėliau 16-kai jų pagalbon atėjo imigracijos, darbo jėgos ir krašto apsaugos ministerijos, kurių bendrų pastangų dėka buvo surengtas specialus 10 mėnesių tobulinimosi kursas Vakarių Ontario universitete. Kadangi universiteto dantų gydymo institutas jau buvo perpildytas, dėsytųjų pareigas ėjo kariuomenėje tarnaujantys dantų gydytojai. Vyriausio dėsytotojo mjr. A. G. Taylor pranešimu, 4 pasi-traukė iš specialaus kurso, bet 12 čekoslovakų dantų gydytojų jį sėkmingai baigė birželio 22 d. Jie yra pasirašę specialią sutartį dirbti trejus metus šiaurinio Ontario vietovėse, kurias jiems paskirio Ontario sveikatos ministerija, o po to galės verstis laisva dantų gydytojų praktika. Jie buvo supažindinti ne tik su nauja dantų gydymo technika, bet ir turėjo išeiti sustiprintą anglų kalbos kursą.

Lietuviška baldų dirbtuvė

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA.
P. Luby. Tel. WA 2-7981, 261-0537

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJE

I Vilnių atvyksta Prancūzijos futbolininkai, kurie išmėgins jėgas su vietos Žalgirio komanda. Tai pirmas prancūzų pokario atsilankymas Lietuvoje. Prieš karą prancūzų futbolininkai Lietuvoje lankėsi keletą kartų. 1930 m. Paryžiaus C. F. komanda lankėsi Kaune ir žaidė su Lietuvos klubine rinktinė. Rungtynės baigėsi 2:2. 1931 m. ta pati komanda Kaune sužaidė trejas rungtynes. Kauno Makabi tada pralaimėjo svečiams 1:4, tačiau Lietuvos rinktinė nugalėjo svečius 2:2. Kauno rinktinė sužaidė 2:2. 1938 m. Lietuvoje lankėsi Prancūzijos auščiausios lygos atstovas Strasburgo Racing klubas. Viena stipriausių to meto Lietuvos komandų Kovas pralaimėjo svečiams 0:4. Sekančią dieną svečius įveikė Lietu vos rinktinė 3:0. Lietuvos rinktinė tuomet sudarė: S. Skalskis, J. Gudelis, P. Ilginas, R. Marcinkus, A. Paulauskas, V. Geležinas, C. Sopy, B. Galvicius, V. Dzindziliuskas, A. Si-pavičius ir V. Jaskevičius, kuris tuomet rinktinę iškovojo visus 3 įvarčius.

SPORTAS VISUR

Pasaulio futbolo pirmenybėse Meksikoje išaiskinti pogrūpių nugalėtojai ir sužaistos ketvirtbaigmes rungtynes. Pirmame pogrūpių Rusija ir Meksika surinko vienodai taškų ir tik turiai Rusijai nulėmė 1 vietą. Meksika lemiameose rungtynėse įveikė Belgiją 1:0. Antros grupės nugalėtoju tapo Italija. II vietoje liko Urugvajus ir III — su tiek pat taškų Švedija. Italijai laimėti užteko įmušti tik vieną įvartį; vienas rungtynės laimėjo 1:0 ir dvejais sužaidė 0:0. Ketvirtos vietos laimėtojas — Izraelis, kurio rinktinę sudaro tik

mėgėjai. Izraelis pasiekė dvejais lygiais ir tik vienerias pralaimėjęs. Trečios grupės nugalėtoju tapo Brazilija, kuri lemiameose rungtynėse 1:0 nugalėjo dabartinį pasaulio meisterį Angliją. Šioje grupėje dar gerai žaidė III v. laimėtojas — Rumunija. Siek tiek nusivilią Čekoslovakijos žaidimu. Ketvirtos vietos laimėtoju tapo praeitų pirmenybių baigmininkė V. Vokietija, kuri pogrūpių žaidimuose pasiekė daugiausia įvarčių 10:4. Antrą vietą laimėjo Peru, tepralaimėjusi V. Vokietijai. Birželio 14 d. sužaistos ketvirtbaigmes rungtynės. P. Amerikos atstovas Urugvajus pratesime 1:0 įveikė Sov. Sąjungą. Italija pagaliau surado kelią įvarčiams ir nugalėjo pirmenybių rengėją Meksiką 4:1. V. Vokietija, atsilgindama už pralaimėjimą praeitų pirmenybių baigmeje, pratesime nugalėjo praeitų pirmenybių laimėtoją Angliją 3:2. Ketvirtose ketvirtbaigmes rungtynėse Brazilija nugalėjo Peru 4:2. Visos pusbaigmes rungtynės buvo sužaistos pasigerėtinai ir gausios įvarčiais. Pusbaigimėse rungtynėse V. Vokietija žais su Italija ir Brazilija su Urugvajum. Baigmeje Europos atstovas žais prieš P. Ameriką.

VYCIO ŽINIOS

METINIS GOLFO PIRMENYBES įvyko birželio 14 d. Hornby Towers aikštyne. Dalyvavo 36 golfinkai. A. klasės nugalėtoju antrus metus iš eilės tapo jaunasis A. Sergautis su 82 smūgiais. Toliau sekė P. Stauskas 84, V. Siminkevičius 84, A. Kilmas 85 ir S. Podsadeckis 89. Su išlyginamaisiais smūgiais pirmuoju buvo P. Stauskas — 71. B klasės nugalėtoju tapo žymiausias Toronto lietuvių golfinkas Juozas Balsys, kuris pagaliau pasiekė pirmą savo laimėjimą 82 (44-38). Kitos išskirtinos šios klasės pasekmės: A. Banelis 87, H. Stepatis 88 ir M. Ignatavičius 90. Su išlyginamaisiais smūgiais sėkmingiausias buvo A. Banelis 63. C klasės pirmenybės laimėjo Vyt. Baliūnas 106, toliau sekė B. Sergautis 117 ir A. Klimas 119. Su išlyginamaisiais smūgiais pirmenybės laimėjo A. Klimas 83. Jaunių klasėje I v. laimėjo P. Lorencas 87 (41-46). Kiti jauniai: A. Siminkevičius 85, V. Dementavičius 116. Išlyginamaisiais smūgiais I v. laimėjo V. Sergautis 80. Specialios premijas laimėjo arčiausiai prie skyklės primedami sviėdinukus — M. Ignatavičius vienu smūgiu ir V. Baliūnas — dviem smūgiais. Iš svečių geriausiai žaidė T. Augustinas 84 ir S. Kėkštas 87. Pirmenybes tvarkingai organizavo J. Zukas, A. S.

VIDURVASARIO GOLFO TURNYRAS įvyko birželio 27 d. Richbrooke (Utopia) aikštyne. Tikslus laikas bus paskelbtas vėliau. Bus varžomasi dėl A. Banelio perėinamosios taures. Šį turnyrą rengia sporto apygarda.

AUŠROS ŽINIOS

Lengvosios atletikos treniruotės prasideda birželio 16 d., 7 v.v., Parkdale Collegiate mokyklos stadione prie Close Ave. ir Queen St. Suinteresuoti šia sporto šaka susirenka nurodytoje vietoje. Smulkesnės informacijos ir tolimesnių treniruotų reikalų teirautis pas lengvosios atletikos trenerį Algį Malinauską 531-6817.

Studentų žinios

Toronto universitete 1969-70 mokslo metais studijavo 137 lietuviai studentai: humanitarinių mokslų — 90, muzikos — 3, socialinių mokslų — 1, pedagogikos — 3, inžinerijos — 19, architektūros — 1, odontologijos — 3, medicinos — 3, farmacijos — 5, fizinio auklėjimo — 4, fizioterapijos — 3, verslų administravimo — 2. Vienuoikia jų siekia augštesnių laipsnių — magistro arba doktorato. Kiek lietuvių studijuoja Yorko universitete, tuo tarpu nėra žinių.

Mokslo metų užbaigime birželio 5 d. Sv. Jono parapijos salėje dalyvavo gausus būrys studentų ir akademikų — apie 75. Vieni draugikai besivaišindami dalinosi išpužiais, pasiūko ir pabendraavo. Eugenijai Sičiūnui vadovaujant, buvo pristatyti šiais metais baigę aukštąjį mokslą: Žilutė Gvildytė, Kristina Krūminaitė, Regina Kryžanauskaitė, Violeta Mikelėnienė, Algis Puteris, Gaila, kad negalėjo dalyvauti kiti baigusieji: Vidas Augaitis, Dalia Kudirkaitė, Gailius Skrinckas. Baigusiuosius sveikino kun. P. Azubalis, Lietuvos Bendruomenės Toronto apylinkės valdybos vadovu V. Skrinckas ir Akademikų Draugijos pirm. inž. L. Balsys, kuris supažindino plačiau su akademikų draugijos veikla. Tikimės, kad šiuo susibūrimu studentai, gražiai atnaujinę savo veiklą, tęs ją ir toliau. Šių metų birželio 27 d. visi studentai kviečiami savaitgalio išvykoni Springhurst — Sv. Jono parapijos stovyklavietėje. Nuosirdus aciu klebonui kun. P. Azubaliui už patalpą ir p. Viskontams už paukutus lietuviškus sūrius.

Ateitininkų žinios

Ateitininkų stovykla Dainavoje prasideda šį sekmadienį, birželio 21. Iš Toronto važiuoja keletas vyresniųjų moksleivių. Turį sunkumų su nuvažiuoimu arba nori gauti kitokių informacijų, prašomi kreiptis į Algį Puterį tel. 762-6787.

Sios vasaros stovyklų pagrindinė tema — Ateitininkijos misija. Kadangi šiais metais sueina 60 metų nuo ateitininkų įsteigimo, bus peržiūrimi ir išnagrinėti svarbiausieji ateitininkų sąjūdžio įvykiai praeityje ir kartu suiderinti su dabartiniu.

„Vėl Toronto!“ — tokiau šūkiu kandidatuoją būrys jaunų Toronto studentų ir naują MAS centro valdybą. Linkime sėkmės. Kita kandidatuojuanti grupė yra Niujorko. Rinkimai įvyks liepos 4 d. Dainavoje.

Wasagos stovyklai registracija jau pradėta. Daug kas vyresnio amžiaus stovyklautojų mano, kad jie yra per senį stovyklauti. Tai klaidinga nuomonė. Visi 16-17 m. moksleiviai turės atskirą grupę ir kartu tokio amžiaus stovyklautojais gali pasirošti būti vadovais atities stovyklose. Kiekvienam vadovui reikalinga ilga stovyklinė praktika ir geras pasiruošimas. Gerų vadovų trūkumas yra jaučiamas kiekvieną vasarą. Užtat yra raginami stovyklauti ir tie, kurie jau mano esą „perseni“.

Nepamirškite rinkti globežius žygiui „Ateities“ žurnalui. Daugiausia surinkusiam bus skiriama premija.

Dar trūksta 2 šeimininkių Wasagos stovyklai. Skambinti Z. Girdauskui tel. 533-0342.

Hamiltoniškiai Wasagos stovyklon gali registruotis pas A. Gudinskienę. Iš Hamiltono kiekvienais metais stovyklauja 30-40 jaunuolių.

Kitų vietovių stovyklautojai yra prašomi laišku kreiptis į V. Kolyčų, 86 Glenholme Ave., Toronto 170, Ont. Jiems bus pasiūsti registracijos blankai.

Skautų veikla

● Šį seštadienį, birželio 20 d., 7 v.v., jūrų skautai vyksta dviejų dienų iškylai į Romuvą.

● Jungtinis LSS biuletenis — Skautija, Gabija, Krivulė ir Skautybė — pasiekė vadovus-ves. Šiame 20 psl. leidinyje randama visa oficialioji informacija, liečianti seserijos ir brolijos vadovus-ves.

● LSS ir LSB vadovų-vių lavinimo skyriai ruošia specialią vadovams-ves stovyklą š.m. rugpjūčio 1-8 d. „Baltijoj“, Lac Sylvere, St. Donat. Que. Skautės, vadovaujančios ar turinčios gabumų vadovauti, primamos nuo 15 m. amžiaus ir registruojasi per tūntininkes; skautai tūntininkų pristatymu priimami nuo 17 m. amžiaus ir registruojasi pas LSB VS pav. s. C. Kiliulį, 51 Torrey St., Dorchester, Mass. 02124, USA. Mokėtis — \$3 dienai.

● Birželio 14 d. iškylovo Mindaugo dr-vės jaunesnieji, kuriems meskeriojimas, šaudymas ir valgio pagaminimas buvo naudingi patyrimo dalykai. Iškyloje dalyvavo ir kelios skautų šeimos.

● Baltiečių federacijos suruoštamė trėmimų minėjime birž. 15 d. Sv. Pauliaus anglikonų bažnyčioje „Satrijos“ tunto kanklininkės atliko lietuviškąją programą dalį. Č. S.

ČESNAKAS-

geras vaistas

Česnakas (garlic) yra natūralus kraujvalantis vaistas — padeda gumi laisviau tekėti, apsaugo nuo nevalingumo, nuo pavimo bakterijų bei jos unekimo. „ADAMS GARLIC PEARLES“ turi savyje reikalingos česnako otyvos, kuri medicinoje jau seniai vartojama. Per šitius šimtmetus milijonai žmonių varžė česnaką kaip vaistą, tikėdami jo gydytoje bei stiprinamoje galyje. Senkiai bėti stovėjus ir sveikos. Dar šiandien nusipik „ADAMS GARLIC PEARLES“ dėsytą vaistinėje. Jausies geriau, stipriau ir mažiau stogų turėsi. Šis česnakas kapsulės neturi nei kvapo, nei skonio.

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate Boards narys.

Telefonai: LE. 6-2738

LE. 6-2664

1611 Bloor St. W.

Toronto, Ontario

HIGH PARK AVE — BLOOR, dėmesio profesionalai! Puikus, didžiulis 11 kambarių atskiras namas, buvęs gydytojo kabinetas, nepamainoma vieta, aplinkui didžiuliai apartamentai, požeminis traukinys, apie \$15.000 įmokėti ir viena skola.

JANE — ANNETTE, apie \$45.000 įmokėti, atskiras mūrinis vienos šeimos namas, privatus įvažiavimas, prašoma kaina tik \$24.900.

QUEBEC AVE — BLOOR, apie \$10.000 įmokėti, 9 kambarių atskiras namas, vandeniu-alyva šildomas, kvadratinis planas, modernios virtuvės, gražus kiemas su plačiu įvažiavimu, skubus pardavimas.

KENNEDY PARK RD. — BLOOR, apie \$15.000 įmokėti, puikus 8 didelių kambarių per du aukštus atskiras namas, didžiulis balkonas, garažas su privačiu įvažiavimu, puiki vieta, tuojau galima užimti.

JANE — ANNETTE, atskiras, mūrinis, 5 kambarių vienaaukis, didelis kiemas, garažas, prašoma kaina \$27.900, arti susisiekimo bei krautuvų.

PALIKIMAS — DVIBUTIS (duplexas), pilna kaina tik \$24.000, modernios virtuvės ir prausyklos, garažas.

ORIGINALUS TRIBUTIS (tripleksas), prašoma kaina \$36.000 su maždaug \$10.000 įmokėjimu, atskiras, vos keliolikos metų senumo.

SWANSEA, gražus didžiulis 7 kambarių vienaaukis (split level). Puikiai užbaigtas rūšys, maždaug 4 metų senumo, dvigubas garažas su privačiu įvažiavimu.

AL Garbenis, ARBA Pr. Kerberis,

namų tel. HU 9-1543

namų tel. LE 5-1584

Mūsų tikslas visų pirmiausiai pasitarnauti savo tautiečiams.

Taupyk ir skolinkis

PIRMUTINIAME IR DIDŽIAUSIAJE TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

IMA

5½% už depozitus
6% už šerūs (numatoma)
7% už 1 m. term. dep.
7¼% už 2 m. term. dep.

8% už asm. paskolas
8% už mortgicius

Kapitalas virš trijų su puse milijonų dolerių

ASM. PASKOLAS duodame iki \$5.000 ir **MORTGICIUS** pagal valdžios nustatytą normą — 66% įkainoto turto. **VISŲ NARIŲ GYVYBĖ** apdrausta santaupu dydyje, bet nedaugiau \$2.000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5.000.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. p. p., išskyrus sekmadienius. Pirmadienį ir penktadienį vakarais nuo 4 val. 30 min. iki 8 val. 30 min. Šeštadieniais nuo 9 val. iki 1 val. p. p. (liepos ir rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta). **BUSTINE:** Lietuvių Namai — 1129 Dundas Street West, Toronto 3, Ontario. Telefonas LE 2-8723

A. J. MORKIS

REAL ESTATE & MORTGAGE BROKER

PELNINGAS PINIGŲ INVESTAVIMAS

DUNDAS — DUPONT, \$4.000 įmokėti, 6 dideli ir šviesūs kambariai, 2 modernios virtuvės, moderni krosnis, rūšys — tinkamas ekstra kambariams ar poilsio kambariui; 8 metų skola; prašoma \$22.900.

\$15.000 ĮMOKETI, 4 šeimų atskiras apartamentinis namas, plytinis, vandeniu šildomas, apie 18 metų senumo; viena skola; 2 poilsio kambariai gali būti perdirbti į ekstra butą. Savininkas turi paruošti, nes stotasi sau kitą namą.

COLLEGE — DUFFERIN, \$10.000 įmokėti, plytinis atskiras namas, vandeniu šildomas, 3 virtuvės, 2 prausyklos, 10 kambarių, garažas, viena skola.

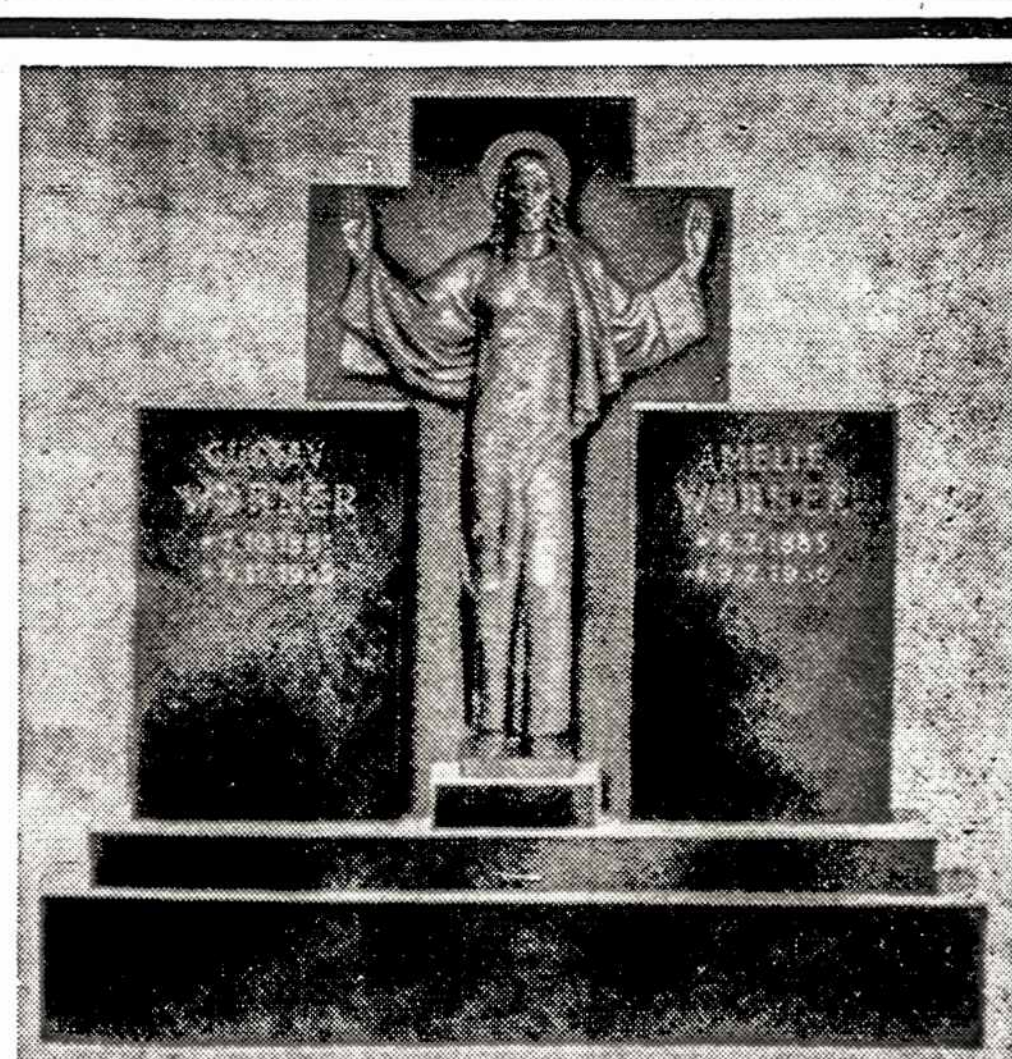
YONGE — LAWRENCE, \$8.000 įmokėti, atskiras plytinis 6 kambarių namas, tinka dviem šeimoms, 2 virtuvės, 2 prausyklos, vandeniu šildomas, poilsio kambarys, šoninis įvažiavimas, garažas.

MIMICO, \$4.000 įmokėti, plytinis vienaaukis (bungalow), vandeniu šildomas, viena skola; prašoma \$17.900.

1082 BLOOR St. W., Toronto 4,

Tel. LE 4-8459

Turime krautuvų, namų vasarviečių, viešbučių, motelių įvairiose vietose ir įvairia kaina. Prašome tik kreiptis pas mus. Taip pat parūpiname geresnėm sąlygoms paskolų — mortgicijų. VYT. MORKIS, A. BLIUDŽIUS ALV. (MIELDAZUKE) VISTOSKI

BALIO MASKELIŪNO DRAUDOS ĮSTAIGA

Tel. 251-4864

Namų tel. 277-0814

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA — LUA NARYS

Ilgametė patirtis — įvairių draudos b-ųjų atstovybė

A. CIZIKAS ALFA RADIO & TV

PARDUODAM IR TAIKOM TV IR RADIO APARATUS • STATOM IR TAIKOM ANTENAS • DIDELIS PASIRINKIMAS LIETUVISKŲ PLOKSTELIŲ.

672 Lansdowne Ave.

Tel. 531-6165

Dirbtuvė

NAUJAS SKYRIUS:

295 Roncesvalles Ave.

Tel. 536-1373

Atidaryta: Kasdien 9—6 val.

Ket. ir penkt. 9—9 val.

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS!

Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą ir S.S.S.R. PAGRASTU BEI ORO PAŠTU

DOVANOS BE MUITO:

Motociklai, automobiliai, automobiliai, motoriniai skaitmeniniai, televizijos ir radijo prietaisai, šaldytuvai ir t.t.

Norint pasiūti automobilį, prašome pirma pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

• Be to siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 19% svarų gryno svorio.

• Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių.

• Gyveną ne Toronte, prašomi savo sudarytus siuntinius bei užsakymus siųsti mums paštu ar ekspresu. Apmokėsite gavę mūsų pranešimą.

• Sažiningai ir greitai patarnaujame.

Prieš pradėdami ruošti siuntinį prašome rasti laiko ir pasiteirauti kiek ko galima viename siuntinyje siųsti, nes nuo 1969 m. spalio mėn. daiktų ir ypač medžiagų kiekiai yra sumažinti. Be to, jei turima nešikunų, prašome klausyti telefonuoti bei rašyti — mielai patarsime ir duosime patarimą.

• Mūsų įstaiga labai daug kam patarnavo ir pasirodėsi patarnauti ateityje.

DARBO VALANDOS: pirmadieniais — penktadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 5 val. p. p.

LIETUVIŲ ĮSTAIGA

BALTIC EXPORTING CO.

480 RONCESVALLES AVE. TORONTO 3, ONT.

Telefonas LE 1-3098

Savininkai A. ir S. KALUZA

LIETUVIAI STALIAI maloniai kviečia

aplankyti jų dirbtuvę ir susipažinti su gaminių kokybe ir kainomis

2160 DUNDAS Street West • Tel. LE 2-2289

ARO CUSTOM WOOD PRODUCTS CO.

K. Striaupis

Res. tel. LE 6-5363

A & B TAILORS

Sav. A. B. BERESNEVIČIUS

343 Roncesvalles Ave., Toronto 3

Tel. 531-1432

VYRIŠKŲ IR JAUNIMO

MODERNIŲ DRABUŽIŲ KRAUTUVĖ

CLEAR-VISION T.V.-Hi-Fi

TAISOM IR PARDUODAM T.V. ir Hi-Fi

STATOM IR TAIKOM T.V. ANTENAS.

532 - 7733

1613 Dundas St. W.

Sav. R. Stasulis

780 Queen St. W.

prie Gore Vale

Tel. EM. 4-7994

ART'S PHOTO STUDIO

Vestuvinės nuotraukos

Meniškos vaikų nuotraukos

Portretai ir kt.

DUEFERIN RADIO and TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, Hi-Fi ir radijo aparatai. Parduodamos

lentos ir baterijos. Priėmimo specialistas su ilga praktika.

1000 College St., • LE. 1-3074 • Sav. P. Užbaš

P. T. SERVICE CENTRE (Buvo — A. P. Garage)

5320 DUNDAS ST. W., ISLINGTON (priešais Canadian Tire)

Kviečiame visus klientus aplankyti mūsų naują garažą ir gazolino stotį.

Gazolinas, tepalai, padangos, baterijos ir visi automobilių remontai.

Darbas atliekamas kuo sažiningiau. Garantuoti naujos dalys, geras

patarnavimas, nuosavas vilkikas ir t. t.

Savininkai: Antanas Paškevičius ir Juozas Tamošiūnas,

oficialiai pripažinti mechanikai

Telefonas 239-6601. DARBO VALANDOS — nuo 7 v.r. iki 8 v.v.

KOVA CONSTRUCTION COMPANY LIMITED

ATLIEKA VISUS STATYBOS DARBUS.

Stato naujus namus, įmones, garažus pagal sutartis.

Remontuoja senus namus.

IRENGIA: virtuves, prausykla, šeimos ir žaidimų kambarius, židinius ir t.t.

Skambinti: Andrius Tamošaitis, telefonas 278-1972

Visi rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatinės transmisijos

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Darbas sažiningas ir garantuotas

Lietuvius aptarnauja Jonas Jurėnas

430 BATHURST ST.

Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001

VISŲ RŪŠIŲ PERVEŽIMAS

BALDAI IR KT.

Vežamas turtas pilnai apdraustas

Skambinti tel. LE 4-1403

30 Dewson St., Toronto, Ont.

Ko mums reikia-parkų ar aikščių automobiliams?

Ontario provincijai dar galime pasirinkti. Neplaningas plėtimasis mūsų provincijai gali sudaryti nemalonių gyvenimo sąlygų. Mūsų didieji miestai gali tapti grasūs dėl užteršto oro, automobilių aikščių ir dėl permažo skaičiaus parkų vaikams žaisti. Dar mažai palieštos Ontario sritys gali būti išvystytos klaidinga linkme.

Ontario provincijai toliau ateitis toli gražu nėra priimtina. Dėlto mes jau dabar rušiamės sritines programas ir rūpinamės gamtos apsauga.

Gamtos apsauga

1969 metais provincija investavo daugiau kaip \$7 milijonus 38-se gamtos apsaugos institucijose, kad mūsų vaikai galėtų atskirti medį nuo telefono stulpo. Be to, plėsdamos gamtos apsaugą, tos institucijos įsigijo bei globojo beveik 82,000 akrų miško ir pagelbėjo pasodinti daugiau kaip milijoną jaunų medelių.

Regijoninė valdžia

Studijuojama nauja regijoninės valdžios sistema ir įgyvendinama daugelyje Ontario sričių. Pagal šią naują sistemą, gali būti derinamos

miestų ir kaimų sritys ir tuo būdu skatinamas lygus augimas bei plėtimasis visoje provincijoje. Sujungę talentus ir lėšas į bendrą darbą, skirtą mūsų atečiai, sudarysime galimai geriausią aplinką visiems mūsų gyventojams.

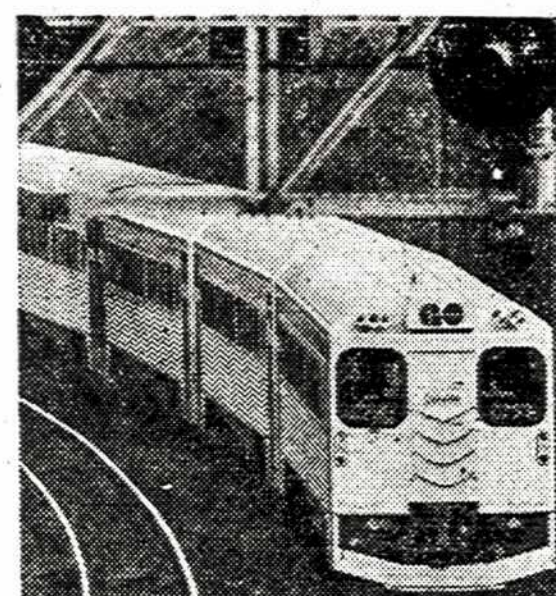
Regijoninė valdžia ir planavimas gali padėti mums paruošti geresnę ateitį. Bet tam pasiekti reikia stiprios ekonomijos, kuri galėtų paremti gerus mūsų užmojus. Jūs galite prisidėti bent šiuo būdu: kaina ir kokybė yra vienos, pirkite Kanados gaminius.

Pioneer Village, netoli Toronto, yra vienas iš 150 Ontario gamtos apsaugos sričių. Iki šiol provincijos vyriausybė ir savivaldybės gamtos apsaugai išleido beveik \$150 milijonų. Dėlto daugiau kaip 35,000 akrų nepaliesotos žemės liko išsaugota mūsų vaikams.

Naujų regijoninių švietimo vadybų pajėgumas įgalins duoti jūsų vaikui galimai geriausią auklėjimą, nežiūrint jūsų gyvenvietės dydžio. Tai aiški regijoninių planų nauda.

Veiksminga, neišlaidi ir suderinta eismo sistema yra vienas tų veiksmų, kuris yra svarstomas ateities planavime. Taip pat studijuojami ir kiti veiksniai, kurie įgalintų kiekvieną gyventoją atitinkamai dalyvauti Ontario ateities kūrime, pradedant mokesčiais, baigiant kanalizacijos sistemomis.

Kanados rytojaus stilius stato daug reikalavimų, bet Ontario stilius yra pasiruošti tiems reikalavimams dabar

Government of Ontario

Department of Trade and Development

ČIKAGOS VAIZDAI IR VARGAI

EDVARDAS SULAITIS

KUN. VYTAUTAS GORINAS, 53 m. amžiaus mūsų tautietis, laikė pirmąsias Mišias birželio 7 d. Čikagos Šv. Kryžiaus par. bažnyčioje. Jo idomi gyvenimo praeitis sukėlė didelį susidomėjimą kitataučių tarpe ir apie jį plačius aprašymus su nuotraukomis išsidėjo didieji Čikagos dienraščiai. Gimęs Tuloje, Rusijoje, tuoj po karo Gorinas sugrįžo Lietuvon ir apsigyveno Tauragėje. Jaunystėje norėjo būti kunigu ir įstojo seminariją, bet vėliau nusprendė "pamąstyti pasaulį". Jis pateko kariuomenėn, vėliau vedė ir augino tris vaikus: Milda, Lydija ir Vytautą. Karo metu buvo nublokštas Vokietijon, iš kur 1948 m. atvyko Amerikon. Jo šeima liko Vokietijoje, bet vėliau atvyko pas jį Čikagon. Pradžioje jis studijavo muzikos konservatorijoje, bet kai po sunkios ligos 1955 m. mirė jo žmona, pradėjo dirbti restorane, kad galėtų išlaikyti vaikus. V. Gorinui darbas sekėsi ir netrukus įkorpė į augstas pozicijas geresniuose Čikagos restoranuose. Pagaliau pergalvojo savo gyvenimo prasmę ir, jo žodžiais tariant, "įvyko stebuklas" — nusprendė tapti kunigu. Apsisprendė padėję kun. O'Neil (dabar Rockfordo vyskupas), kuris patarė stoti kunigų seminarijon Milwaukee mieste. Ir štai, birželio 6 d. tas pats dvasiškis, kuris jam patarė stoti kunigų seminarijon, Gorinui suteikė kunigo šventimus. Dabar jis yra paskirtas į St. Patrick parapiją St. Charles miestelyje netoli Čikagos. Pažymėtina, jog kun. Gorino pirmosios Mišios dalyvavo jo trys vaikai: 24 m. amžiaus dvytnukės dukros Lydija Gurevičienė, Milda Gorinaitė ir 22 m. amžiaus sūnus Vytautas, kuris šiuo metu tarnauja JAV aviacijoje ir netrukus turės važiuoti į Vietnamą.

PRIE DARIAUS GIRENO PAMINKLO susirinkusi apie 3000 lievių minia paminėjo 100 metų sukaktį nuo pirmųjų lietuvių apsigyvenimo Čikagoje, o taip pat stebėjo iškilmes, kurios atžymėjo "Lithuanian Plaza" iškabų išrūpinimą. Jau prieš 10 metų buvo priimtas miesto tarybos nutarimas pavadinti Marquette Parko dalį, kurioje yra daug lietuvių įstaigų, "Lithuanian Plaza", tačiau tik birželio 7 d. oficialiai buvo išskirtos lentelės prie gatvių, žymintios šios srities lietuviškumą. Iškilmių metu ilgoką kalbą pasakė Lietuvos gen. konsulas Čikagoje dr. P. Daužvardis, JAV LB pirm. Br. Nainys, LB Čikagos apyg. pirm. J. Jasaitis ir kt. Taip pat kalbėjo ir keletas amerikiečių, turinčių smulkesnės pareigos miesto ar apskrities administracijoje. Turėjo dalyvauti ir miesto burmistras R. Daley, bet jam šiuo metu balsų dar nereikia, atsiunčiant neįvykusių pareigūnų — Michael Madigan, kuris pasveikino burmistrą vardu. Oficialiai daliai vadovavo Illinois lietuvių kilmės senatorius Frank Savickas. Iš amerikiečių kalbų ir įvairių pristatymų atrodė, jog vyksta rinkiminis mitingas, bet ne iškilmės. Taip pat buvo ir meninė dalis, kurioje parko pievelėje Jaunimo Centro šokėjai sušoko du tautinius šokius, o Lietuvių Operos vyrų choras, diriguojamas Stasio Gečo, padainavo 3 skambias dainas. Programos vyriausiuoju vedėju buvo arch. Albertas Kerelis. Himnus sugiedojo sol. A. Brazis, o invokaciją skaitė kun. A. Trakis. Iškilmių pabaigai malda skaitė kun. A. Naudžiūnas.

Po šios programos nemažai jos dalyviųėjo į kitą parko dalį, kurioje pramogą turėjo Alvudo organizacija, kuri, dr. J. Adomavičiaus vadovaujama, rūpinasi senelių namų statymu. Akt. Alfa Brinka pravedė žaidimus vaikams, o vyresnieji klausėsi muzikos ir P. Dirko paskaitos apie Pavertųjų Tautų savaitę. Sutemus visi stebėjo filmus. Kas norėjo, galėjo vaišintis įvairiais valgiais ir galvodiška gira.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE birželio 6-7 d. įvykė rinkimai į Lietuvių Bendruomenės tarybą buvo gana triukšmingi ir gausūs balsuotojai. Rašant šias eilutes, laimėtojai dar nebuvo žinomi. Čikagos dienraščiuose tilpo visa eilė apmokamų skelbimų, raginančių balsuoti už įvairius kandidatų sąrašus. Taip pat ir laisvais buvo siuntinėjamos įvairios sugestijos, už kuriuos sąrašus reikėtų balsuoti. Per "Margučio" radiją net ir pavieniai asmenys kvietė juos balsuoti. Kaikurie net pateikė konkrečią programą — ką jie darys, jeigu bus išrinkti. Taigi rinkiminis vakaras vyko pagal amerikietiška paprotį. To nebuvo per ankstesnius rinkimus. Šalia sveikos konkurencijos, kaikuri spauda skelbė įvairius prsimanymus.

JAUNIMO CENTRE birželio mėn. 6-7 d.d. VLIKas surengė politinį seminara jaunimui, tačiau klausytojų dauguma sudarė senimas. Atidare VLIKo narys iš Niujorko R. Kezy, o po to trumpą žodį tarė VLIKo pirm. dr. J. K. Valiūnas. Dr. J. Puzinas kalbėjo apie padėtį okup. Lietuvoje. Kalbėtojas pateikė nemažą statistikos duomenų, rodančių, kaip rusai stengiasi kontroliuoti kraštą ir jį rusinti.

TRUMPAI IS ČIKAGOS. Augštesnioji lit. mokykla devynioliktąją abiturientų laidą išleido ir 20 metų gyvavimo sukaktį paminėjo birželio 7 d. Jaunimo Centre. — Jaunučio Puodžiūno baleto studijos tradicinis pasirodymas įvyko birželio 6 d. Jaunimo Centro salėje. — Naują Lietuvio Fondo valdybą sudaro: pirm. dr. K. Ambrozaitis, dr. V. Simaitis, A. Reklaitis, H. Daras ir J. Kučėnas.

City Driving School
Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autožemio draudą. Nemo-kami nurodymai klasiėje ar namuose turintiesiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobiliai. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

City Driving School

Pripažinta Ontario Safety Lygos. Baigę šią mokyklą gauna pigesnę autožemio draudą. Nemo-kami nurodymai klasiėje ar namuose turintiesiems laikinius leidimus. Mokome vairuoti standartinis ir automatinis automobiliai. 1076 BATHURST ST. Tel. LE 2-3656. Rytuose HO 6-1331

ALL SEASONS TRAVEL AGENCY

323 Lakeshore Rd. East, Port Credit, Ont.

Savininkas V. BAČENAS

- teikia patarimus planuojantiems keliones
- sutvarko rezervacijų, nakvynių ir kitus reikalus
- be atskiro atlyginimo
- agentūros išduoti bilietai galioja visame pasaulyje
- parūpina bilietus keliaujantiems autobusais, traukiniais, laivais, lėktuvais
- parūpina eismo priemonės ekskursijoms
- patarnauja atskleidžiant gimines

Skambinti telefonu 278-7261 dienos metu arba vakarais

ŠYPSENOS

Kardinolai ir pragaras

Dail. Mykolas Angelas, kurdamas paveikslus Vatikanė, susipiko su dviem kardinolais ir nupiešė paveikslą, vaizduojantį tuos kardinolus pragare. Tiedu nuėjo pas popiežių su skundu. Popiežius gi atsakė:

— Jei būtumėt skaistykloje, galėčiau dar padėti, bet pragare — ne...

Kai žmona nemiega

— Na, šianakt ne nejutai, kad aš ramiai, lyg pelytė, grįžau namo, — girtasi vyras žmonai, sėsdamas pusryčius.

— Tu tikrai buvai ramus, tik tie trys vyrai, kurie tave įnešė, kėlė triukšmą, — atsakė žmona...

Kalbėjimas ir tylėjimas

Viešnia: "Ar jūsų vaikas jau išmoko kalbėti?"

Seimininkė: "O taip. Dabar mes jį mokome tylėti."

Mokytojas ir mokiniys

Mokytojas: "Kaip tu gali padaryti tiek kiaušelių per dieną?"

Mokinys: "O, aš atsiukeliu labai anksti..."

Kalėjime

Į Mokotovo kalėjimą Varšuvoje, kur laikomi tik politiniai kaliniai, įvedė naują "gyventoją". Senieji kaliniai naują ateivį sveikina, o vienas klausia:

— Tai kiek gavai?

— Dešimtį metų, — atsakė naujasis ateivis.

— Už ką?

— Už nieką, — atsakė ateivis.

— Meluoti, — sušuko visi senieji "gyventojai". — Už nieką daugiau nepriteisia kaip 5 metus.

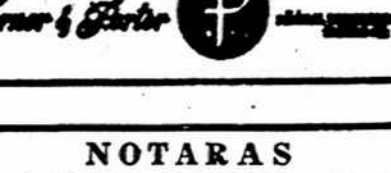
Parinko Pr. Alš.

Turner & Porter laidotuvių namai

436 Roncesvalles Ave.

Toronto 3, Ont.

Tel. 533-7954

NOTARAS

A. LIUDŽIUS, B.L.

Bendradarbis V. S. MASTIS, LL.D.

Namų, ūkių ir bekurio verslo pirkimo-pardavimo dokumentų sudarymas, mirties, sutartys, testamentai ir kiti teisiniai reikalai.

421 Roncesvalles Ave.

Toronto - Dominion Bank pastate

II aukšte — įėjimas iš

Howard Park Ave.

Telefonai: įstaigos 537-1708

namų 279-7980

Priėmimo laikas: kasdien nuo 10

v.r. iki 1 v.p.p. išskyrus trečiadienius

ir penktadieniais nuo 6-8 v.v.

OKULISTĖS

Br. Bukowska-BEJNAR, R.O.

Wiktorija BUKOWSKA, R.O.

274 RONCESVALLES AVE.

(prie Geoffrey St.)

TEL. LE. 2-5493

Darbo valandos: kasdien 10 v.

ryto iki 9 val. vak.; šeštadieniais

nuo 10 v. ryto iki 6 v.v.

OKULISTAS

S. BROGOWSKI, O.D.

412 Roncesvalles Ave. (prie Howard

Park Ave.) Kabineto telefonas

LE 1-4251. Darbo valandos nuo 10

val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais

nuo 10 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Viešniai ar kitu laiku tik susitarus

telefonu. Trečiadieniais uždaryta.

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 College St. Toronto

Prisikėlimo par. žinios

Sėrus (numatyta)	6,0%
Taupomasias s-tas	6,5%
Term. ind. 1 metams	7,25%
Term. ind. 2 metams	7,75%
Term. ind. 3 metams	8,0%

Nemokamas gyvybės draudimas iki
\$2.000 šėrų sumos.

Šeštadieniais nuo 10.30 iki 12.30 v.,
val. kasdien, išskiriant šeštadienius;
penktadieniais nuo 7 iki 9 val.
Šeštadieniais — penktadieniais nuo 1 iki
adieniais ir penktad. nuo 7 iki 9 v.
nuo birželio 15 d. iki rugpjėto 15 d.